

Liikennevirasto

Tilinpäätös 2011

15.3.2012

Liikenneviraston tilinpäätös 2011

Liikennevirasto

Helsinki 2012

Kannen kuva

Verkkojulkaisu pdf (www.liikennevirasto.fi)

ISBN 978-952-255-099-6

Liikennevirasto
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelin 020 637 373

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	Johdon katsaus	5
1.2	Vaikuttavuus.....	6
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus	6
1.2.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	8
1.3	Toiminnallinen tehokkuus.....	9
1.3.1	Toiminnan tuottavuus.....	9
1.3.2	Toiminnan taloudellisuus.....	9
1.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	10
1.3.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	15
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	16
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	16
1.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	17
1.5	LVM:n asettamat muut tavoitteet.....	21
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	23
1.7	Tilinpäätösanalyysi	25
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	25
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	25
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	27
1.7.4	Tase	28
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	31
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	32
2	LIIKENNEVIRASTON TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA.....	33
3	LIIKENNEVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA	37
4	LIIKENNEVIRASTON TASE.....	38
5	LIITETIEDOT.....	40
6	ALLEKIRJOITUKSET	53

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Liikennevirasto suunnitteli vuoden 2011 toimintansa liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston välisessä tulossopimuksessa asetettujen seitsemän toiminnan painopisteen perusteella. Ministeriö asetti virastolle tulostavoitteet matka- ja kuljetusketjujen toimivuuteen, väylien kuntoon, liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön, palvelukykyyn ja laatuun, tuottavuuteen ja kokonaistaloudellisuuteen sekä henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen. Liikennevirasto määritteli kullekin toimialalleen toiminnan painopisteet ja asetti toimialoille ja ELY-keskuksille sisäiset tulostavoitteet, joilla varmistettiin ministeriön asettamien tulostavoitteiden toteutuminen. Liikennevirasto saavutti tavoitteet pääosin hyvin ja henkilöstölle voitiin maksaa tulospalkkio.

Matka- ja kuljetusketjujen toimivuudessa oli ongelmia. Radanpidosta aiheutuvia junaliikenteen viivästyksiä oli paljon. Ne aiheutuivat mm. ratatöistä, routavaurioista, turvalaitevioista, asetinlaitevioista ja ilkeistä. Myöskään meriliikenteessä ei pystytty tarjoamaan jäänmurtopalveluita laivaliikenteen vaikeana talvena tarvitsemää määrää, mistä aiheutui pitkiä odotusaikoja. Tieliikenteessä liikenteen toimivuus pystyttiin säilyttämään hyvänä.

Liikennevirasto onnistui tavoitteen mukaisesti pitämään huolta väylien kunnan säilymisestä. Vain alemman tieverkon osalta kuntotila heikkeni. Liikenneturvallisuutta parantavia ja ympäristöä suojaavia toimia toteutettiin lähes tavoitteen mukaisesti. Tieliikenteen turvallisuudelle asetetusta tavoitteesta jäätin hieman automaattisen nopeusvalvonnan kohteiden viivästyessä. Liikennevirasto ja Poliisihallitus ovat sopineet yhteistyön kehittämistä erityisesti ajonopeuksien valvonnassa ja kaupunkiseutujen liikenteenhallinnassa.

Sidosryhmät ja tienkäyttäjät olivat tyytyväisiä Liikenneviraston toimintaan. Tyytyväisyys talvihoidon tasoon jopa hieman parani. Sidosryhmien tyytyväisyys Liikenneviraston toimintaan oli hyvä, vaikka se jäi hieman tavoitteeksi asetusta arvosta.

Kokonaistuottavuus ja varsinkin työn tuottavuus kehittyivät hyvin. Henkilöstön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla ja parani selvästi edellisestä vuodesta. Henkilöstön työpanoksen määrää on voitu vähentää tuottavuusohjelmien edellyttämällä tavalla.

Hallinnosta aiheutui 85,6 milj. euron menot, josta T&K-menojen osuus oli noin 6,5 milj. euroa. Väylänpidos bruttomenoja kertyi 1 604 milj. euroa, josta tulo-rahoituksella katettiin 88 milj. euroa.

Väylänpidon menot tuoteryhmittäin	milj. euroa
▪ Uus- ja laajennusinvestoinnit	478
▪ Korvausinvestoinnit	155
▪ Ylläpitoinvestoinnit	239
▪ Hoito ja käyttö	371
▪ Merenmittaus	7
▪ Liikenteen ohjaus	62
▪ Talvimerenkulku	53
▪ Julkinen liikenne ja merenkulun tuet	175
▪ Liikenteen suunnittelupalvelut	6
▪ Väylänpidon omaisuudenhallinta	53
▪ Kainuun alv	5

Perusväylänpidon, maa- ja vesialueiden hankintojen ja korvausten sekä suurten investointihankkeiden bruttomenot jakaantuivat vuosina 2010–2011 liikenneverkoittain seuraavasti.

Määrärahamomentit	Käyttö vuonna 2010	Käyttö vuonna 2011
Perusväylänpito 31.10.20	945 803 292,05	911 585 376,45
Tienpito	541 276 114,91	540 606 740,33
Radanpito	327 161 123,26	285 001 009,91
Vesiväylänpito	77 366 053,88	85 977 626,21
Maa- ja vesialueiden hankinnat 31.10.76	38 283 874,88	40 483 731,97
Ticalueet	34 134 121,99	37 242 163,59
Rata-alueet	4 090 156,06	3 228 286,24
Vesiväyläalueet	59 596,83	13 282,14
Isot kehittämishankkeet 31.10.77-79	435 562 560,22	368 771 202,01
Tiehankkeet	228 584 583,70	158 055 762,95
Ratahankkeet	180 131 543,76	162 870 347,31
Vesiväylähankkeet	14 060 012,41	14 403 683,93
Yhteiset väylähankkeet	12 786 420,35	33 441 407,82

Perusväylänpidon momentti on nettobudjetoitu ja vuonna 2011 rahoitettiin tienpidon menoista 17,8 milj. euroa, radanpidon menoja 63,8 milj. euroa ja vesiväylänpidon menoista 1,3 milj. euroa tulo-rahoituksella. Isojen kehittämishankkeiden rahoitukseen osallistuivat kunnat ja EU 12,8 milj. eurolla.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston välisessä tulossopimuksessa määriteltiin Liikenneviraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa seuraavasti:

- Liikenneviraston tehtävänä on LVM:n harjoittaman liikenne- ja viestintäpolitiikan ja sen hyväksymien strategioiden mukaisesti vastata liikenteen palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Virasto edistää toiminnallaan koko liikennejärjestelmän toimivuutta, liikenteen turvallisuutta, alueiden tasapainoista ja kestävä kehitystä.

Lisäksi tulossopimuksessa asetettiin vuodelle 2011 Liikenneviraston toiminnan painopisteiksi:

- Liikennevirasto edistää toiminnallaan matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta
- Liikennevirasto kehittää aktiivisesti liikennepolitiikan uutta ajattelutapaa yhteistyössä ministeriön ja muiden toimijoiden kanssa
- Liikennevirasto käyttää teknologiaa ja uudistaa toimintatapojaan niin, että toiminta tehostuu ja uusien palvelujen tarjoaminen mahdollistuu
- Liikennevirasto toteuttaa älyliikenteen strategiaa
- Liikennevirasto tehostaa liikenneturvallisuustyötä
- Liikennevirasto tukee toimillaan ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä toimenpiteitä toiminnallaan
- Liikennevirasto kehittää ELYjen strategista ja toiminnallista ohjausta yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Matka- ja kuljetusketjujen toimivuuden edistämiseksi virasto käynnisti useita kehittämishankkeita. Virasto määritteli matkojen ja kuljetusten keskeiset palvelutasotekijät. Toiminta perustuu valtakunnalliseen kaikki liikennemuodot kattavaan priorisoituun näkemykseen matkojen ja kuljetusten palvelutasosta.

Liikenteen tilannetietoisuuden ja häiriönhallinnan parantamiseksi kehitettiin tehokkaita toimintamalleja ja otettiin käyttöön Etelä-Suomen kauko-ohjausjärjestelmä junaliikenteessä, joka paransi junien sijaintiedon tarkkuutta ja asemalle saapumisen ennustettavuutta. Myös matkustajainformaatiojärjestelmän ja automaattikuulutusten toimivuutta kehitettiin ja se on huomattavasti parantanut häiriötilanteista matkustajille annettavaa informaatiota. Matkustajainformaation jatkokehittämistoimenpiteitä on suunniteltu yhdessä mm. VR:n ja HSL:n kanssa myös vuosille 2012–2013.

Liikennepoliittikan uutta ajattelutapaa edistettiin mm. uudistamalla suunnittelun toimintalinjoja, toteuttamalla esisuunnittelua pilottihakkeissa asiakaslähtöisesti ja toimimalla aktiivisesti liikennejärjestelmän kehittämiseksi sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla. Virasto toimi aktiivisesti hallituksen liikennepoliittisen selonteon valmistelussa.

Liikenneviraston toimintatapoja yhdenmukaistettiin kolmen entisen väyläviraston jäljiltä. Liikennevirasto käynnisti toiminnan ohjauksen kehittämiseen tähtäävät toimintajärjestelmähankkeen ja otti käyttöön uuden toiminnanohjausjärjestelmän (SAMPO). Liikennevirasto panosti merkittävästi väylänpidon ja hallinnon tietojärjestelmien T&K –hankkeisiin. Liikennevirasto varautui vastaanottamaan LVM:ltä siirtyvien joukkoliikennetehtävien vastuut. Viraston tehtäviä siirrettiin suunnitellusti Lappeenrannan aluetoimipisteeseen. Toiminnan tehostamiseksi ja kustannusten säästämiseksi toimitilajärjestelyjä tehtiin kokoamalla hajallaan olleita toimintoja Pasilaan ja Turkuun.

Kansallisen älyliikenteen strategian toteuttaminen on edennyt Liikenneviraston osalta suunnitelmien mukaisesti. Merkittävimmät liikenteen hallinnan älyliikenteen hankkeet vuonna 2011 olivat liikenteenohjausjärjestelmien kehittäminen ja niiden uusimiseen vuoteen 2017 mennessä tähtäävät toimenpiteet sekä osallistuminen liikenteen hinnoitteluun ja maksamiseen liittyvien selvitysten ja kansallisten kokeilujen toteuttamiseen. Liikenteen hinnoitteluun liittyen on käynnistetty kansallinen monipalvelumalliin pohjautuva ohjelma-kokonaisuus vuosille 2011–2014. Myös kansainvälinen yhteistyö erityisesti Venäjän suuntaan oli aktiivista.

Liikennevirasto otti käyttöön rautatieliikenteen turvallisuusjohtamisjärjestelmän marraskuussa 2011. Tielikenteessä selvitettiin mm. kustannustehokkaiden menetelmien käyttöä rakenteellisen turvallisuuden parantamiseksi. Myös T&K-hankeena tutkittiin turvallisuuden parantamistoimien tehokkuutta. Tielikenteen automaattisen nopeusvalvonnan uudet kohteet jäivät toteutumatta poliisin resurssipulan takia.

LVM:n hallinnon alan ilmastopoliittisen ohjelman (ILPO) toimenpiteitä on vuonna 2011 toteutettu Liikennevirastossa ja ELY-keskuksissa myös erillisinä tutkimus- tai selvitysprojekteina. Liikenneviraston ja ELY-keskusten toimet liittyvät liikenteen biopolttoaineiden käyttömahdollisuuksien selvittämiseen, liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteen kytkemiseen, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen, liikku-misen ohjaukseen, energiatehokkuuden parantamiseen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Liikenneviraston ja ELY – keskusten liikenne ja infrastruktuuri-vastuualueiden yhteistyö on toteutunut johdon yhteisten kuukausikokousten välityksellä. ELY-johtajat ovat osallistuneet myös Liikenneviraston strategioiden kehittämiseksi järjestettyihin seminaareihin, joissa on linjattu yhteisiä toimintamalleja ELY-keskusten strategisten tulossopimusten laatimiseksi. Toiminnallinen tulossopimus on laadittu yhteisten strategisten linjausten mukaisesti. Konkreettisia tuloksia on saatu mm. hankintojen yhtenäistämässä myös ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantaminen (mom. 31.30.43)

Liikenneviraston tehtäviin kuuluu meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) perusteella myönnettävien valtion tukien käsittely. Lain tavoitteena on turvata lasti- ja matkustaja-alusten kilpailukyky kansainvälisessä liikenteessä sekä huoltovarmuus kriisitilanteessa Suomen lipun alla liikennöivällä tonnistolla. Nykyistä lakia on sovellettu vuoden 2008 alusta lukien, tuen laajentues- sa vielä vuoden 2009 alusta laissa määritellyillä edellytyksillä koskemaan myös kotimaan meriliikenteessä toimivia lastialuksia.

Määrärahaa vuodelle 2011 oli varattu 84 236 000 euroa. Tukea haettiin määrällisesti selkeästi vähemmän ja määrärahaa tukien maksamiseen kului vajaat 78 miljoonaa euroa, mikä hieman ylittää edellisen tukivuoden tason. Matkustaja-alusten saaman tuen (n. 56 %) ja lastialusten saaman tuen kesken ei tapahtunut suhteel- lista muutosta (n. 44 %). Järjestöjen sopiman sekamiehityksen käyttö lastialuksilla on lisääntynyt jonkin verran, mutta tietoja tästä ei varsinaisesti tilastoida ja vaikutus määrärahatarpeeseen on vaikea arvioida ottaen huomioon myös se, että sekamiehityksen käyttö vaikuttaa osaltaan myös siihen, että uusia aluksia tuodaan Suomen lipun alle.

Kauppa-alusluettelosta poistettiin vuonna 2011 yhteensä 14 alusta. Näistä kuusi poistettiin, koska ne oli ulosliputettu, kaksi oli romutettu ja loput siitä syystä, että alukset eivät viimeisten vuosien aikana olleet tukeen oikeutettuja edellytysten puuttuessa. Uusia aluksia kauppa-alusluetteloon merkittiin vuonna 2011 yhteensä 10, mikä edellisvuoden yhteen alukseen verraten on merkittävä muutos.

Kauppa-alusluettelossa oli vuoden 2011 lopussa 96 lastialusta ja 13 matkustaja-alusta. Alusten lukumäärä väheni neljällä lastialuksella edellisvuoteen verrattuna. Luetteloalusten keski-ikä oli vuonna 2011 19,9 vuot- ta, bruttovetoisuus yhteensä: 1 402 798, nettovetoisuus: 616 340 ja DWT 1 098 855.

Vuonna 2011 maksetut tuet - momentti 31.30.43

	Tukikausi	€
Lastialustuki	II/2010	17 269 173
Matkustaja-alustuki	II/2010	21 875 686
Lastialustuki	I/2011	16 486 562
Matkustaja-alustuki	I/2011	22 337 957
Yhteensä		77 969 378

Maksetut kauppamerenkulun tuet, luetteloon merkityt alukset vuosina 2006-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Tuet yhteensä (milj.euroa)	60,661	88,172	86,473	77,378	77,969
Alusten bruttovetoisuus	1 350 902	1 435 571	1 341 428	1 329 311	1 402 798
Aluksia woden lopussa	115	120	114	113	109
Alusten keski-ikä	18,9	19,5	20,4	21,2	19,9
Ulkomaan meriliikenteen htv, josta	6 597	6 291	5 830	5 594	
suomalaisten osuus-%	96,5	96,3	94,9	94,6	

Lästimaksuavustukset (mom. 31.30.50)

Määräraha käytetään lästimaksuista annetun lain (189/1936) mukaisten avustusten maksamiseen ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseen.

Vuosittainen avustusraha on sidoksissa edeltävänä vuonna aluksilta kerättyyn lästimaksuun. Vuonna 2011 avustuksia maksettiin 848 003 euroa, mikä määrä oli noin 50 000 euroa edellisvuotta enemmän. Vuonna 2011 avustukset jaettiin seuraavasti: Merimiespalvelutoimisto 63,2 %, Meripelastusseura 29,7 %, Merimieskirkko 4,5 %, Ålands Sjöräddningssällskap 1,4 % ja Luotsikirjasto 1,2 %.

Sijoitusmenot (mom. 31.10.76, 77, 78, 79)

Sijoitusmenomäärärahoilla maksettiin isojen kehittämisinvestointien rakentamista ja palvelumaksuja sekä maa- ja vesialueiden hankintojen ja korvausten menoja. Momentin 31.10.76 menot kertyivät perusväylänpidon ja kehittämisinvestointien edellyttämistä maa- ja vesialueiden lunastuksista ja korvauksista. Toimintavuonna oli rakenteilla momentin 31.10.77 rahoituksella 7 hanketta, momentin 31.10.78 rahoituksella 22 hanketta ja momentin 31.10.79 rahoituksella 4 hanketta. Momentin 31.10.79 hanke Kokkola-Ylivieska, 2. raide keskeytettiin elinkaarihankkeena ja sen toteuttamista jatkettiin momentilla 31.10.77.

Vuonna 2011 luovutettiin liikenteelle mt 101 Turunväylä-Vallikallio, vt 5 Lusi-Mikkeli, vt 6 Lappeenranta-Imatra, vt 14 Savonlinnan keskusta 1. vaihe ja Seinäjoki-Vaasa-radan sähköistys.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Liikennevirastolla oli kaksi toiminnallista tulostavoitetta, jotka mittaavat toiminnan tuottavuutta. Toteutumaluvut ovat ennusteita ja lopulliset luvut laskee Tilastokeskus. Liikenneviraston tuottavuusmittarit ovat yhdistelmiä vanhojen virastojen mittareista. Liikennevirastolla on laskelmassa kolme liikennemuotokohtaista tuotosta, joita painotetaan niiden tuottamiseen käytettyjen rahojen suhteessa. Panoslaskelmassa huomioidaan toiminnan kulut tiliryhmän kulut, jotka sisältävät poistot. Vuosien 2010 ja 2011 kulujen deflatointi on tehty ennusteina ja lopullinen indeksitarkastus saadaan Tilastokeskukselta vasta kesällä 2012.

Toiminnan tuottavuus	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteuma 2011
Työn tuottavuuden kehittyminen, %	2,0	4,9	6,0
Kokonaistuottavuuden kehittyminen, %	1,6	0,5	1,3

Ennustelaskelmien perusteella Liikennevirasto saavutti molemmat sille asetetut tuottavuustavoitteet. Työn tuottavuuden selkeä kehittyminen aiheutuu pääosin siitä, että Liikenneviraston henkilötyövuodet vähenivät merkittävästi. Kokonaistuottavuuden kasvu aiheutui Liikenneviraston tuotoksen kasvusta, sillä kustannukset olivat suunnilleen edellisen vuoden tasolla.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Liikenneviraston toiminnan taloudellisuutta mitataan väylänpidon kustannusmittareilla, jotka on asetettu liikennemuodoittain. Laskentaperusteet näiden kolmen mittarin osalta ovat hieman erilaisia johtuen siitä, että ne on vanhoissa väylävirastoissa sovittu aikanaan laskettavan hieman eri tavalla. Luvut eivät tämän vuoksi ole suoraan vertailukelpoisia. Tien- ja radanpidon laskentaperusteisiin tehtiin vuonna 2010 muutos ja pääoman korkokustannukset otettiin kustannuksissa huomioon. Pääoman korkokustannukset on laskettu 1,8 % korkokannan mukaan väyläomaisuuden keskiarvosta. Tavoite asetettiin vuoden 2011 tulossopimuksessa ilman laskennallista korkokustannusta. LVM:n kanssa on kuitenkin sovittu tuloksen raportoinnista korkokustannuksineen.

Toiminnan taloudellisuus	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteuma 2011
Kustannukset, euroa/tiekm	11 500	14 340	12 000	14 899
Kustannukset, euroa/ratak	69 700	90 978	74 200	98 066
Kustannukset, euroa/kauppamerenkulun väyläkm	5 470	5 215	5 400	5 302

Tienpidon kustannukset suhteessa tiekilometreihin laskelmassa huomioitiin kaikkien Liikenneviraston talousarviotilien tienpitoon liittyvät kulut. Pääomakustannuksista laskelmassa on huomioitu tieomaisuuden poistot sekä pääoman korkokulut. Toimintamenoista laskelmaan on jyvitetty tienpitoa tukevien menojen osuus. Tienpidon kustannukset ovat kasvaneet viime vuodesta 3,9 %. Mikäli pääomankorkokuluja ei huomioidaisi laskelmassa, olisi tavoite saavutettu.

Radanpidon kustannusten laskelmassa on huomioitu radanpidon momentin kulut lukuun ottamatta väylänpidon omaisuushallinnan tuotteen menoja, jotka ovat pääosin kiinteistömenoja. Pääomakustannuksista laskelmassa on huomioitu rataomaisuuden poistot sekä pääoman korkokulu. Toimintamenoista on laskettu radanpidolle kuuluva osuus. Kehittämishankkeiden osalta on huomioitu kulut. Radanpidon kustannukset ovat nousseet edellisestä vuodesta 7,8 %. Vuodelle 2011 asetettu tavoite oli niin tiukka, että sitä ei olisi saavutettu, vaikka laskennassa ei olisi huomioitu korkokuluja.

Kauppamerenkulun kustannuksien laskelmat on tehty siten, että kustannuksiin on huomioitu kauppamerenkulun väylien ylläpidon kustannukset ja ne on jaettu väyläkilometreillä. Kustannukset sisältävät kauppamerenkulun kokonaiskustannukset poisto- ja korkokustannuksineen pois lukien väylien ja kanavien pääomakustannukset. Kustannukset ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 1,7 %, mutta ne ovat pysyneet silti tavoitteen mukaisella tasolla.

Liikennevirasto on vuonna 2011 hankkinut väylänpidon ja merenmittauksen palveluja Meritaito Oy:ltä, jolle on asetettu julkisen palvelun velvoite (SGEI). Meritaito Oy:ltä saadun selvityksen mukaan palvelusta laskutettu korvaus oli 22 963 514 euroa, josta väylänpidon osuus on 17 343 514 euroa ja merenmittauksen 5 620 000 euroa. Korvaus alitti enimmäiskorvauksen 1 486 eurolla ja kohtuullisen tuoton enimmäisraja alitui 271 454 eurolla.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan laskelmat käsittävät julkisoikeudelliset ja liiketaloudelliset suoritteet sekä rata- ja väylämaksun.

Vuoden 2011 laskelmia on tehty merkittävässä muutosvaiheessa. Sampo toiminnanohjauksen osittainen käyttöönotto loppukesästä ei vielä vaikuttanut seurantarakenteisiin kustannuslaskennan näkökulmasta ja vuoden 2011 laskelmat pohjautuvat käytettyihin ns. varajärjestelmiin. Lisäksi työajanseuranta otettiin virastossa käyttöön vasta 1.10.2011 alkaen, joten työaikatietoja ei voitu kattavasti hyödyntää laskennassa. Myös organisaation muuttuminen liikennemuotokohtaisista osastoista uusiksi toimialoiksi vuoden 2011 alusta on aiheuttanut haasteita eivätkä varajärjestelmät kaikilta osin vielä mahdollistaneet täysin kustannuslaskennan tarpeiden mukaisia menettelyjä.

Vuoden 2012 alusta lukien Sampo-toiminnanohjausjärjestelmä otettiin koko virastossa täysin käyttöön ja sen myötä kustannuslaskennan yhtenäistäminen ja kehittäminen mahdollistuu. Vuoden 2011 aikana Sampoon seurantarakenteita valmisteltiin Sampoon käyttöönottoa varten, mutta kehittämistä ja laskentamallin määrittelytyötä on edelleen jatkettava vuoden 2012 aikana.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 84,4 %

Liikenneviraston julkisoikeudellisia suoritteita ovat mm. erilaiset rautateiden käyttöluopien, päätösten, teknisten määräysten ja tarkastusten antaminen, rataliikenteenohjauspalveluun kuuluva vaihtotyö, merenkulun väyläpäätökset, erivapauspäätökset alusten jääluokissa ja jäänmurtaja-avustuksissa sekä merenkulun edistämiseen liittyvät suoritteet.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuutta koskeva tavoite (63 %) saavutettiin toteutuman oltua 84,4 %.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot ja kulut

	2010	2011
TUOTOT		
- Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 379 113	2 451 553
- Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0
- Vuokrat ja käyttökorvaukset	0	0
- ./- tuottojen oikaisuerät	0	0
Tuotot yhteensä	1 379 113	2 451 553
KUSTANNUKSET		
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	316	4 372
- henkilöstökustannukset	161 182	190 920
- vuokrat	186	15 237
- palvelujen ostot	1 549 303	1 888 401
- muut erilliskustannukset	624	3 565
Erilliskustannukset yhteensä	1 711 611	2 102 495
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-332 498	349 058
Osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset	144 121	148 143
- poistot	65	401 043
- korot	31	246 482
- muut yhteiskustannukset	105 656	5 108
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	249 873	800 776
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 961 484	2 903 271
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-582 371	-452 209
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	70,3 %	84,4 %

Vuoden 2009 tilinpäätöksissä julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudet olivat:

	Vuosi 2009
Tiehallinto	66 %
Ratahallintokeskus	81,9 %
Merenkululaitos	21,5 %

Julkisoikeudellisia suoritteita on Liikennevirastossa huomattavasti vähemmän kuin ensimmäisenä vertailuvuotena 2009, koska suoritteita siirtyi 1.1.2010 alkaen uusiin organisaatioihin. Liikenteen turvallisuusvirastoon (Trafi) siirtyivät merenkulun tarkastustoiminnasta (lupahallinto, katsastukset ja auditoinnit) sekä luotsin, linjaluotsin ja itämerenluotsin tutkinnoista ja luotsinkäyttövelvollisuuden vapautuksista aiheutuneet kustannukset. Lisäksi maanteiden erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan luvan myöntämisestä aiheutuneet tuotot ja kustannukset siirrettiin Trafiin 1.7.2010 alkaen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin siirtyivät yhteysalusliikenteestä ja lukuisista maanteitä koskevista luvista aiheutuneet tuotot ja kustannukset.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 122,6 %

Liikenneviraston liiketaloudellisia suoritteita ovat mm. kiinteistötoimen palvelut, rautateiden risteämälupien antaminen ja vesiväylien karttatuotannon liiketaloudellinen toiminta. Laskelmassa ovat mukana myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueiden liiketaloudelliset suoritteet, jotka muodostuvat ulkopuolisilta saaduista kiinteistöjen ja levähdysalueiden vuokratuotoista.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuutta koskeva tavoite (89 %) saavutettiin toteutuman oltua 122,6 %.

Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot ja kulut

	2010	2011
TUOTOT		
- Maksullisen toiminnan myyntituotot	938 113	686 810
- Maksullisen toiminnan muut tuotot	4 454	5 700
- Vuokrat ja käyttökorvaukset	6 920 158	7 116 933
- ./.. tuottojen oikaisuerät	0	0
Tuotot yhteensä	7 862 725	7 809 443
KUSTANNUKSET		
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 085 761	2 613 737
- henkilöstökustannukset	610 828	335 116
- vuokrat	219 168	146 688
- palvelujen ostot	2 565 267	1 645 106
- muut erilliskustannukset	877 128	20 052
Erilliskustannukset yhteensä	5 358 152	4 760 699
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 504 573	3 048 744
Osuus yhteiskustannuksista		
- tukiloimintojen kustannukset	303 386	288 508
- poistot	726 122	932 605
- korot	248 552	383 475
- muut yhteiskustannukset	304 417	6 575
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 582 477	1 611 163
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 940 629	6 371 862
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	922 096	1 437 581
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	113,3 %	122,6 %

Vuoden 2009 tilinpäätöksissä liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudet olivat:

	Vuosi 2009
Tiehallinto	231 %
Ratahallintokeskus	91,6 %
Merenkululaitos	93,6 %

Myös liiketaloudellisia suoritteita siirtyi 1.1.2010 alkaen uusiin organisaatioihin. Merenkululaitoksen sisäinen tuotanto siirtyi Meritaito Oy:öön, jonka myötä liiketaloudellisten suoritteiden tuotot alenivat merkittävästi ensimmäiseen vertailuvuoteen 2009 verrattuna. Suurin yksittäinen tekijä oli viittatehdastoiminta.

Radanpidon kustannusvastaavuus 10,8 %

Radanpidon kustannusvastaavuuslaskelma kertoo kuinka suuren osan vuosikuluista perityt ratamaksut ja rataverot kattavat. Vuonna 2011 tunnusluku oli 10,8 %, vuonna 2010 vastaava luku oli 12,1 %.

RATAMAKSUN JA -VERON ALAINEN TOIMINTA			
(tuhatta euroa)	2009 (tot) 4,4 %	2010 (tot) 1,8 %	2011 (tot) 1,8 %
TUOTOT			
- Ratamaksu	38 097	44 469	43 640
- Ratavero ja investointivero	16 998	17 957	17 600
- Muut tuotot	0	0	2 498
Tuotot yhteensä	55 095	62 426	63 597
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet ja tarvikkeet	0	96	100
- henkilöstökustannukset	0	4 661	4 775
- vuokrat	0	230	402
- palvelujen ostot	160 214	208 184	230 830
- muut erilliskustannukset	0	1 816	145
- poistot	179 022	238 897	244 521
- korot	76 915	54 612	97 206
Erilliskustannukset yhteensä	416 151	508 496	577 978
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-361 056	-446 071	-514 240
Osuus yhteiskustannuksista	7 225	8 937	12 556
Kokonaiskustannukset yhteensä	423 376	517 433	590 534
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-368 281	-455 008	-526 795
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	13,0 %	12,1 %	10,8 %

Rautatieliikenteeltä perittiin vuotuista ratamaksua rataverkon käyttämisestä. EU:n direktiivin mukaan rautatieliikenteeltä on perittävä vähintään rataverkon käytöstä suoraan radanpitäjälle aiheutuvat kustannukset. Ratamaksu nettoutettiin perusradanpidon momentille. Tätä ns. perusmaksua kannettiin viime vuona 43,640 milj. euroa. Perusmaksun yksikköhinnat olivat LVM:n asetuksen mukaisesti henkilöjunaliikenteen harjoittamisesta 0,1308 senttiä/bruttotonnikm ja tavarajunaliikenteen harjoittamisesta 0,1350 senttiä/bruttotonnikm. Perusmaksun määrittely perustuu rajakustannushinnoitteluun.

Lisäksi rautatieliikenteeltä perittiin rataveroa ja investointiveroa 17,957 milj. euroa, jota ei voida nettouttaa väylänpitoon. Ratavero ei perustu rajakustannushinnoitteluun. Kyse on lisämaksusta, jolla voidaan kansallisesti säädellä rautatieliikenteen kustannusvastaavuutta. Rataveroa perittiin tavaraliikenteessä sähkövetoiselta kuljetukselta 0,05 senttiä/bruttotonnikm ja diesel-vetoiselta 0,1 senttiä/bruttotonnikm ja henkilöliikenteessä 0,01 senttiä/bruttotonnikm. Investointivero koskee vain Kerava-Lahti -oikoradan henkilö- ja tavaraliikennettä sekä veturisiirtoja ja sitä perittiin 0,5 senttiä/bruttotonnikm. Rataverolla ja investointiverolla on tarkoitus kattaa rautatieliikenteen päästö- ja onnettomuuskustannuksia, mitkä käytännössä vastaavat kiinteitä radanpidon kustannuksia.

Rannikon kauppamerenkulun palvelujen kustannusvastaavuus 77,5 %

Kauppamerenkululta perittävä väylämaksu on veronluonteinen maksu, jonka kantaa tulli. Kauppamerenkulun väylänpidon kustannusvastaavuus oli vain 77,5 %. Väylämaksujen ja muiden tuottojen määrä lisääntyi 6,9 milj.euroa ja kokonaiskustannukset 15 milj.euroa edellisvuodesta. Rannikon kauppamerenkulussa liikennemäärä kasvoi 6 % ja väylämaksukertymä 10 %.

Alkutilvi oli jääolosuhteiltaan haastavin 24 vuoteen ja aiheutti jäänmurtajille 946 toimintapäivää, kun niitä oli budjetoitu 650. Myös tuulet aiheuttivat ongelmia erityisesti Merenkurkussa ja Perämerellä ja kasvattivat jäänmurtajien polttoaineen päiväkulutusta. Koko Suomen jäänmurtajakapasiteetti oli käytössä sekä lisäksi pahimpaan aikaan vuokrattiin käyttöön ruotsalainen jäänmurtaja. Näiden syiden vuoksi jäänmurron erilliskustannukset olivat merkittävästi suunniteltua suuremmat ja lisääntyivät 12 milj. euroa edellisvuodesta.

Talven aiheuttamat vauriot vesiväylien turvalaitteisiin olivat viittojen osalta merkittäviä. Koko Suomessa viittojen vauriot olivat lähes 30 % suuremmat edellisvuoteen nähden ja yli 50 % suuremmat kuin sitä edeltävinä leutoina talvina.

VÄYLÄMAKSU (tuhatta euroa)	2009 (tot) 4,4 %	2010 (tot) 1,8 %	2011 (tot) 1,8 %
TUOTOT			
- Väylämaksut	66 469	69 017	75 740
- Muut tuotot	899	1 328	1 516
Tuotot yhteensä	67 368	70 345	77 256
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet ja tarvikkeet ja tavarat	3 166	13 249	17 905
- henkilöstökustannukset	11 528	7 777	7 613
- vuokrat	1 103	695	746
- palvelujen ostot	32 921	47 247	54 030
- muut erilliskustannukset	1 304	387	437
- poistot	9 921	8 319	9 018
- korot	6 183	4 667	5 049
Erilliskustannukset yhteensä	66 126	82 341	94 798
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 242	-11 996	-17 542
Osuus yhteiskustannuksista	3 704	2 255	4 829
Kokonaiskustannukset yhteensä	69 830	84 596	99 628
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-2 462	-14 251	-22 372
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	96,5 %	83,2 %	77,5 %

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Liikenneviraston yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot koostuvat pääosin kuntien, muiden virastojen tai EU:n rahoitusosuuksista hankkeista sekä viraston käyttöön osoitetusta budjettirahoituksesta. Lisäksi yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kertyy vähäisissä määrin mm. EU-rahoitteisista projekteista ja työministeriön myöntämästä työllistämistuesta.

Vuonna 2011 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 20 %. Se kuvaa millä osuudella ulkopuoliset rahoittajat osallistuvat yhdessä toteutettavien hankkeiden kustannuksiin. Ulkopuolisen rahoituksen tuella pystytään toteuttamaan alueellisen kehittymisen ja kilpailukyvyn kannalta tärkeitä hankkeita. Liikennevirastolle ei ollut asetettu yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta koskevaa tavoitetta.

Kustannusvastaavuusprosentti vaihtelee vuosittain. Hankkeiden kustannusten jaosta Liikenneviraston ja ulkopuolisen rahoittajan välillä sovitaan jokaisen hankkeen osalta erikseen.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kulut	Toteutuma 2009	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011
TUOTOT			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	10 258 635	5 871 680	4 538 140
- EU:lta saatu rahoitus	28 324 004	13 659 255	23 919 304
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	18 971 963	11 700 588	17 301 178
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	56 000	115 000	0
Tuotot yhteensä	57 610 602	31 346 523	45 758 622
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	202 033	5 862	4 890
- henkilöstökustannukset	1 071 793	937 848	1 400 223
- vuokrat	182 227	17 420	252
- palvelujen ostot	162 676 332	106 357 670	223 482 366
- muut erilliskustannukset	432 564	260 793	206 454
Erilliskustannukset yhteensä	164 564 949	107 579 593	255 094 186
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-106 954 347	-76 233 070	-179 335 564
Osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	3 882 563	769 971	1 578 121
- poistot	1 115	8 743	244
- korot	0	2 413	496
- muut yhteiskustannukset	29 953	435 060	1 766 135
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 913 631	1 216 187	3 344 996
Kokonaiskustannukset yhteensä	168 478 580	108 795 780	228 439 182
Alijäämä (-)	-110 867 978	-77 449 257	-182 680 560
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	34,2 %	28,8 %	20,0 %

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Liikenneviraston vastuulla oleva väyläverkko muodostuu maantieverkosta, rataverkosta sekä vesiväylistä.

Maantieverkon pituus lyheni edellisen vuoden tasolta 18 km ja laajuus vuoden 2011 lopussa oli 78 142 km, josta päällystettyjä teitä on 50 966 kilometriä. Myös päällystetyn tien pituus lyheni hieman edellisestä vuodesta. Maantieverkon siltojen lukumäärä lisääntyi 87 sillalla ja siltoja oli vuoden lopussa 14 769. Kevyen liikenteen väylien määrä väheni vuonna 2011 15 kilometrillä ja niiden kokonaispituus on 5 785 kilometriä. Maantieliikenteen liikennesuorite pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasalla ollen 36,6 miljardia ajoneuvo-kilometriä.

Rataverkon pituus kasvoi hieman vuonna 2011. Merkittävin muutos oli Talvivaaran liittäminen valtion rata-verkkoon syksyllä 2011. Rataverkon pituus vuoden 2011 lopussa oli 5 944 km, josta liikennöityä oli 5 806 kilometriä. Rautatiesiltoja koko rataverkolla on 2 300. Rautatiekuljetusten suhteellinen osuus kotimaan tavaraliikenteestä oli ennakkotietojen mukaan 24 %.

	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Toteuma 2011
Seuranta- ja raportointikohteet			
Maanteiden pituus, km	78160	78160	78142
Päällystepituus, km	50 988	51010	50966
Kevyen liikenteen väylien pituus, km	5671	5800	5785
Siltojen lukumäärä, kpl, maantiet/rata			
- maantiet	14 625	14682	14769
- rata	2297	2313	2300
Rataverkon pituus/liikennöidyn rataverkon pituus, km	5919/5801	5919/5782	5944/5806
Varoituslaitteilla varustettujen tasoristeysten osuus kaikista tasoristeyksistä valtion liikennöidyllä rataverkolla (%)	22	23	23
Tasoristeystonnettomuuksien määrä valtion rataverkolla	32	27	15
Rannikon kauppamerenkulun väyläkilometrit	3 145	3189	3173
Sisävesien kauppamerenkulun väyläkilometrit	764	765	760
Muun vesiliikenteen väyläkilometrit	12274	12272	12303
Talvisatamien määrä	23	23	23
Jäänmurtajien toimintapäivät	536	929	946
Liikennesuorite, maantiet, mrd. ajoneuvokm	35,9	36,5	36,6
Rautatiekuljetusten osuus kotimaan tavaraliikenteen suoritteesta (%)	24	24-25	24
Liikenteen hiilidioksidipäästöt (1990=100)	102	105	110
Liikenteen melulle altistuneet			
- maantie	350000	350000	350000
- rata	43840	42298	42008
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet, lkm	281	270	292

Rannikon ja sisävesien kauppamerenkulun väylien pituudet vähenivät hieman vuonna 2011. Rannikon kauppamerenkulun väylien pituus vuoden lopussa oli 3 173 kilometriä ja sisävesien kauppamerenkulun väylien pituus 760 kilometriä. Muun vesiliikenteen väyläkilometrien pituus oli 12 303 kilometriä. Talvimerenkulussa jäänmurtajien toimintapäiviä kertyi edellisen vuoden tapaan huomattavasti keskimääräistä enemmän kovasta talvesta johtuen. Pitkän ajan keskiarvo on noin 650 toimintapäivää vuodessa ja kertomusvuotena suorite oli 946 toimintapäivää, mikä ylitti myös vuoden 2010 tason.

Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat lisääntyneet aiempia arvioita enemmän. Edellisvuoden indeksiluvusta 105 nousiin lukuun 110. Tunnusluku on liikenteen kasvihuonekaasupäästöt suhteutettuna vuoden 1990 päästöihin. Raportoinnin luvut perustuvat toistaiseksi ennusteisiin.

Vaikka meluntorjunnalla vähennettiin vuonna 2011 vajaan 500 tienvarsiasukkaan ja 290 radanvarsiasukkaan meluhaittoja, niin maankäytön tiivistyminen ja liikenteen lisääntyminen heikentävät melutilannetta koko ajan. Maanteiden melutilanteen yleisselvitys on viimeksi tehty vuonna 2003, joten tarkkoja lukuja liikenteen melulle altistuneista ei ole saatavilla.

Tieliikenneonnettomuuksissa kuoli ihmisiä edellisvuosia enemmän. Kuolleita oli 292.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus

Pääteiden liikenteen sujuvuutta seurataan ruuhkautuvien pääteiden mittarilla. Tavoite saavutettiin huolimatta liikenteen hienoisesta kasvusta. Mittaustulosten mukaan tilanne parani kaikilla kaupunkiseuduilla.

Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteutuma 2011
Ruuhkautuvat päätiät, km, enintään	200	220	200	183
Kaksi- tai useampiraiteisen rataverkon suhteellinen osuus keskeisestä rataverkosta, %	19	19	19	19
Radanpidosta johtuvat viivästykset kaukoliikenteessä, % (kaukoliikenteen junista myöhässä 5 min. määräasemalla)	4,36	9,8	4,0	8,0
Radanpidosta johtuvat viivästykset lähiliikenteessä, % (lähiliikenteen junista myöhässä lähtö- tai pääteasemalla 3 min. tai yli)	1,44	2,3	1,0	2,0
Nopean (≥ 160 km/h) rataverkon pituus, km (henkilöliikenne)	675	795	873	873
25 tonnin akselipainon sallivien rataosien pituus, km (tavaraaliikenne)	392	547	790	547
Jäänmurtopalveluiden odotusaika, h, enintään	2,5	3,04	3,5	8,36
Ilman odotusta läpipäässeiden alusten osuus, %	97	94,15	90 -95	91
Alusliikennepalveluiden saatavuus, %	99,6	99,5	99,5	99,3

Rautatieliikenteen täsmällisyydessä oli jo toisena vuotena peräkkäin suuria ongelmia. Liikennevirastolle asetettuja rautatieliikenteen täsmällisyydestä ei saavutettu kauko- eikä lähiliikenteen osalta. Kaukoliikenteen osalta pääsyyinä oli vaikea routatalvi, jonka takia tilapäisiä nopeusrajoituksia jouduttiin käyttämään turvallisuuden varmistamiseksi laajasti ympäri rataverkkoa. Lisäksi turvalaiteviat heikensivät kaukoliikenteen täsmällisyyttä läpi vuoden. Vaikea talvikeli aiheutti tammi-helmikuussa vaihdevikoja ja touko-kesäkuussa ilkeän ilman aiheuttamat turvalaiteviat myöhästyttivät sekä kauko- että lähiliikenteen junia. Lähiliikenteen osalta alkuvuodesta ongelmia aiheuttivat myös Helsingin asetinlaitteen viat. Rantaradan pitkä-

matkaista lähiliikennettä hidastuttivat routarajoitukset ja ratatyöt. Elokuussa puolestaan sattui pitkäkestoinen sähkörataavaurio pääradalla Rekolan kohdalla, joka vaikutti erityisesti lähiliikenteeseen.

Nopean (≥ 160 km/h) rataverkon pituus lisääntyi suunnitellusti vuonna 2011, kun rataosa Lapua-Pännäinen (78 km) nousi nopeaan rataverkkoon. Vuoden lopussa nopean rataverkon pituus oli 873 kilometriä.

25 tonnia sallivien rataosien pituuden tavoitteesta jäätiin toisena vuotena peräkkäin. Rataosa Jämsänkoski-Rauma (243 km) nousee 25 tonnin verkkoon vasta vuonna 2012. Kyseisen rataosan investointityöt valmistuivat jo syksyllä 2010, mutta Oriselällä syksyllä 2010 tapahtunut sortuma siirsi akselipainojen nostoa. Koska viime vuosina varsinkin ratojen kantavuuteen on tehty tarkentavia mitoitusohjeita ja määräyksiä ja eurooppalaiset yhtenevät ohjeet ja määräykset ovat tuoneet lisävaatimuksia, Liikennevirasto käynnisti yhtenevän koko Suomen rataverkon kantavuuteen ja mallinnukseen tähtäävän tarkastelun ns. rataverkon luokittelun radan kantavuuden ja stabiliteetin varmistamiseksi. Tuon tarkastelun seurauksena erälle rataosille (Rauma-Jämsänkoski-Kaipola mukaan lukien) on asetettu uusia vaatimuksia ja siten uusia vahvistamista vaativia kohteita ennen akselipainojen nostamista. Sovitut rakennustyöt on tehty Jämsänkoski-Rauma rataosilla, mutta uusia, myös seurannassa olleita on tullut koko ajan lisää vaatimusten kasvaessa eikä Liikennevirasto siten ole tehnyt akselipainojen nostopäätöstä vielä ko. rataosilla. Vuonna 2011 valtion rataverkkoon liitetyllä Talvivaaran kaivosradalla (25 km) 25 tonnin akselipaino sallitaan vasta sitten, kun radalta on yhteys muuhun 25 tonnin verkkoon.

Meriliikenteessä matka- ja kuljetusketjujen toimivuuden tavoitteita ei täysin saavutettu. Jäänmurtopalveluiden odotusajan tavoitteen osalta jäätiin merkittävästi tavoitteesta. Tavoitteen mukaisen neljän vuoden painotetun keskiarvon odotusaika oli 8,36 tuntia tavoitteen ollessa 3,5 tuntia. Vuoden 2011 keväällä keskimääräinen odotusaika oli 12,57 tuntia. Suurin osa aluksista pääsi kulkemaan, mutta ne, jotka jäivät jumiin, joutuivat odottamaan kauan, jopa päiviä, sillä useita viikkoja kestänyt länsi- ja lounaistuuli piti yllä voimakasta puristusta jääkentässä. Marras-joulukuussa laivaliikenne sujui hyvin, koska leudon talven vuoksi laivaväylien jäätyminen oli vähäistä.

Väylän avaamista joutui odottamaan vuonna 2011 noin 10 % aluksista, mikä on hieman keskimääräistä vuotta enemmän. Tavoitteen mukainen neljän vuoden painotettu keskiarvo ilman odotusta läpipäässeiden alusten osuudesta oli 91 % ja tavoite saavutettiin.

Meriliikenneyksikön VTS-keskukset kirjaavat minuutteina ajan, jonka keskuksen toiminta on ollut pois käytöstä. Käyttökatkosten suhde koko vuoden minuutteihin ilmaisee alusliikenteen saatavuusprosentin. Vuonna 2011 Archipelago VTS:n katkoksia oli 32,33 tuntia, josta lähes kaikki johtuivat Tapani-myrskystä. Katkos koski osa-aluetta, joka kattaa Archipelago VTS:n toiminta-alueesta neljäsosan. Muissa liikennekeskuksissa ei ollut katkoksia viime vuonna. Näiden pitkäkestoisten, mutta varsin pienelle alueelle keskittyneiden katkoksien vuoksi tavoitetta ei aivan saavutettu vuonna 2011.

Väylien kunto

Väylien kuntoa mittaavien tavoitteiden osalta Liikennevirasto onnistui toiminnassaan erittäin hyvin. Kaikki 9 Liikennevirastolle asetettua kuntotavoitetta saavutettiin vuonna 2011.

	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteutuma 2011
Maantie- ja ratasillat kuntoluokissa huono ja erittäin huono, kpl, enintään	860 (742/118)	796 (685/111)	850	758 (tie 655 ja rata 103)
Päällystetyt tiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	3 450	3 403	4 000	3 695
Soratiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	3 070	2 800	3 000	2 700
Huonot ja erittäin huonot kevyen liikenteen väylät, km, enintään	240	320	320	315
Rataverkon kuntoindeksi (100=hyvä kunto)	89	89	88	90
Rataverkon yli-ikäinen päällysrakenne (keskeinen/muu rataverkko), enintään				
- ratakiskot (km)	285/953	240/843	250/850	210/819
- ratapölkkyt (km)	159/983	179/871	150/850	148/816
Radan huonosta kunnosta johtuvat liikenerajoitukset, km, (keskeinen rataverkko/muu rataverkko), enintään	51/348	52/187	60/210	52/187
Kauppamerenkulun huonokuntoiset väylät, km, enintään	440	450	450	410

Maantiesiltojen kunnossapitoon on viime vuosina panostettu merkittävästi ja tämä pitkäjänteinen satsaus näkyy siltojen kunnon positiivisena kehittymisenä. Rautatiesiltojen osalta parantuneen lukeman syynä on etenkin Seinäjoki - Oulu rataosan perusparannus sekä erilliskohteina korjattujen siltojen hyvä kohdentuminen oikeisiin siltoihin.

Päällystettyjen teiden kuntotavoite toteutui, vaikka kuntotila hieman heikkenikin. Kunnan heikkenemä kohdistui vähäliikenteiseen tieverkkoon. Vilkasliikenteinen tiestö pysyi suunnilleen vuoden alun kuntotasolla. Kallis bitumi johti myös päällystysohjelman lyhenemiseen ja tehtyjen toimenpiteiden keventymiseen.

Sorateiden rakenteellinen kunto on parantunut jo usean vuoden ajan pääosin puuhuollon edistämiseen suunnatun erillisrahoituksen ansiosta. Myös runkotelirikkoa on esiintynyt tavanomaista vähemmän kahden tuulisen ja kuivan kevään ansiosta.

Kevyen liikenteen väylien kunto on vakaa. Väyliin on panostettu tasaisesti muutaman vuoden ajan. Vuosittaisella päällystysohjelmalla saadaan poistettua talven aikana tapahtuva väylien kunnon rappeutuminen. Huonokuntoisten osuus on vain 6 % kevyenliikenteenväylien kokonaispituudesta.

Rataverkon kuntoindeksi tavoitteella mitataan rataverkon geometrista kuntoa. Tunnusluku lasketaan neljän vuoden keskiarvona. Vuoden 2011 -mittaustulos oli toisesta ennätyksellisestä routatalvesta huolimatta varsin hyvä, kuntoindeksin arvo oli 90. Tulokseen vaikuttavat edelleen rataverkon kannalta suotuisat aiemmat talvet ja kunnossapitotöiden tekninen onnistuminen ja kohdentuminen oikeisiin paikkoihin. Lisäksi oikea-aikaisilla ja oikein kohdennetuilla nopeusrajoituksilla saatiin rakenteellisestikin vanhentuneilla rataosilla geometrinen kunto ja rakenteet pidettyä olosuhteisiin nähden erinomaisesti kunnossa. Huono tukikerros näkyy routakeväänä suurena määränä geometriavirheitä.

Rataverkon yli-ikäisen päällysrakenteen osalta suunnitellut ratatyöt toteutuivat Tornio-Kolari, Tampere-Orivesi, Äänekoski-Saarijärvi ja Kontiomäki-Vartius rataosilla. Yli-ikäisten kiskojen ja pölkkyjen määrä sekä keskeisellä että muulla rataverkolla pysyivät tavoitteen sallimissa rajoissa. Tornio-Kolari rataosan hanke, jossa päällysrakenne uusittiin, mahdollistaa mm. kaivosliikenteen aloittamisen.

Radan huonosta kunnosta johtuvien rajoitusten samoin kuin kauppamerenkulun huonokuntoisten väylien määrä pysyi vuoden 2010 tasolla ja vuodelle 2011 asetetut tavoitteet saavutettiin.

Liikenneturvallisuus ja ympäristö

Liikennevirasto onnistui pääosin toteuttamaan sille asetetut liikenneturvallisuuden ja ympäristön tavoitteet.

Liikenneturvallisuus ja ympäristö	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteutuma 2011
Junaliikenteessä ja kauppamerenkulussa kuolleet, lkm	0	0	0	0
Radasta aiheutuvat vahingot junaliikenteessä, kpl	4	0	0	0
Käytössä olevien tasoristeysten määrä valtion liikennöidyillä rataverkolla yhteensä, kpl	3 376	3 172	3 216	3 119
Kauppamerenkulussa tapahtuneet onnettomuudet Suomen aluevesillä (neljän vuoden keskiarvo)	34	32	33	31
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä Liikenneviraston toimin (perusväylänpito)	44	41,47	28	26,5
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä Liikenneviraston toimin (kehittäminen)	6	13,3	14	15,0
Tieliikenteen pohjavesiriskit, km	104	103	100	100,8
Melulta suojattujen henkilöiden määrä, henkilöä/vuosi, perusväylänpito (tie/rata)	270 (230/40)	1496 (1300/196)	tie 100, rata 0	tie 20, rata0
Melulta suojattujen henkilöiden määrä, henkilöä/vuosi, kehittäminen (tie/rata)	270 (150/120)	1446 (460/986)	tie 480, rata 200	tie 480, rata 290
Sähköistetyt rataverkon osuus (% rataverkon pituudesta)	52	52	52	53
Merenmittauksen uudistaminen tärkeimmillä merikuljetusreiteillä, % (toteutusaste)	36	40	49	55
Tarkistusmitattujen kauppamerenkulun väylien osuus, %	88	91	93	92

Junaliikenteessä ja kauppamerenkulussa ei kuollut edellisten vuosien tapaan yhtään matkustajaa viime vuonna. Junaliikenteessä ei sattunut myöskään merkittäviä radasta aiheutuneita onnettomuuksia. Tasoristeyskiä poistettiin suunnitelmien mukaisessa aikataulussa valtion rataverkolta ja vuoden 2011 lopussa niitä oli 3 119 kpl.

Tieliikenteen turvallisuustavoitteet saavutettiin vuonna 2011 vain osittain, sillä tieliikenteen laskennallisten henkilövahinko-onnettomuuksien tavoite ei toteutunut perusväylänpidossa. Merkittävimpana syynä oli se, ettei suunniteltu ajonopeuksien automaattivalvonnan laajentaminen edennyt poliisihallinnon resurssipulan vuoksi. Vastaavalla tavalla tehokkaita ja edullisia muita liikenneturvallisuustoimia ei ollut löydettävissä. Vuoden aikana väylien liikenneturvallisuutta parannettiin lähinnä pienillä toimilla, esimerkkinä taajamien nopeusrajoitusten tukeminen töyssyillä ja hidasteilla, kaiteiden korjaukset, tiemerkinnot, näkemäraivaukset ja nopeusrajoitusmuutokset. Kehittämisinvestointien osalta laskennallisten henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä toteutui suunnitellusti ja tavoite saavutettiin.

Merenkulun turvallisuustavoitteiden osalta merenmittauksen uudistaminen tärkeimmillä merikuljetusreiteillä eteni hyvin. Ruotsin merenkulkulaitoksen kanssa toteutettu kilpailutus onnistui hyvin ja mitatut määrät ylittivät tavoitteen. Tarkistusmitattujen kauppamerenkulun väylien osalta töissä edettiin suunnitellusti, mutta todellisen lähtötason oltua merkittävä matalampi, jäätiin alle tavoitteeksi merkityn valmiusprosenttilukeman. Kauppamerenkulussa sattui vuonna 2011 28 onnettomuutta, eli 5 vähemmän kuin tavoitteeksi asetettu viiden vuoden keskiarvo.

Liikennevirasto jäi vain hieman tieliikenteen pohjavesiriskejä mittaavasta tavoitteesta, koska suunniteltu pohjaveden suojaushanke osoittautui todellista riskialuetta pienemmäksi. Vuonna 2011 valmistuneiden suojausten jälkeen riskialteimpia pohjavesialueita on suojaamatta vielä 100,8 kilometriä.

Palvelukyky ja laatu

Palvelukyvyn ja laadun tavoitteilla mitataan Liikenneviraston sidosryhmien ja asiakkaiden tyytyväisyyttä.

Palvelukyky ja laatu	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteutuma 2011
Sidosryhmien tyytyväisyys				
Liikenneviraston toimintaan (1-5)		3,37	3,5	3,42
Tienkäyttäjien tyytyväisyys pääteiden tilaan (1-5)	3,6	3,7	3,6	3,7
Tienkäyttäjien tyytyväisyys muun tieverkon tilaan (1-5)	2,8	3	3,0	3,0
Tienkäyttäjien tyytyväisyys talvihoidon tasoon (1-5)	3,3	3,3	3,3	3,4

Sidosryhmien tyytyväisyys on hyvällä tasolla ja parani vuodesta 2010 ja oli korkein tutkimukseen osallistuneiden organisaatioiden saamista tuloksista. Sidosryhmien tyytyväisyyden tavoite mitataan 123 sidosryhmäedustajan arvioista, jotka koskevat yleistä mielikuvaa Liikennevirastosta, tiettyjen ominaisuuksien sopivuutta organisaatioon, mielikuvaa viraston johtamisesta, sidosryhmätoiminnasta ja toiminnassa onnistumisesta.

Tienkäyttäjien tyytyväisyyttä mitattiin vuonna 2011 ainoastaan talvihoidon osalta, jolle asetettu tavoite saavutettiin. Talvihoidon tavoitearvo muodostuu painotettuna keskiarvona kuudesta kysymyksestä, joilla mitataan asiakkaiden tyytyväisyyttä teiden talvihoidon eri osatekijöihin. Jokaisen tekijän osalta arvosanat nousivat, mutta eniten tavoitteen saavuttamiseen vaikuttivat kohonneet arvosanat liukkauden torjunnasta sekä pääteillä että muilla teillä.

1.5 LVM:n asettamat muut tavoitteet

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston välisessä tulossopimuksessa on määritelty Liikennevirastolle kuuluvia toimenpiteitä valtiokonsernin ja hallinnonalan hankkeissa.

- Liikennevirasto pysyy hallinnonalan tuottavuustavoitteiden ja alueellistamisen toteuttamisen sovituksessa aikataulussa. Tuottavuusohjelman tavoitteena on vähentää Liikenneviraston henkilötöypanoksen määrää yhdistettyjen virastojen vuoden 2006 lähtötasoon verrattuna 551 henkilötöyvuodella vuoden 2015 loppuun mennessä.
- Liikenneviraston sijoittamista koskeneen ministeriön päätöksen mukaisesti Liikennevirastosta sijoitetaan 40 henkilötöyvuotta vuoden 2013 loppuun mennessä ja 90 henkilötöyvuotta vuoden 2015 loppuun mennessä Lappeenrannan kaupunkiin. Tuottavuusohjelma ja alueellistaminen tulee toteut-

taa hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisia tukkeinoja hyödyntäen.

- Liikenneviraston tulee noudattaa toiminnassaan 4.2.2010 annettua valtioneuvoston periaatepäätöstä pysyvien toimintamenosäästöjen aikaansaamisesta.
- Liikennevirastossa on käynnissä tietoturvallisuuden vakiointia tukeva hanke, joka perustuu yleisesti hyväksytyyn tietoturvastandardiin.

Liikenneviraston henkilöstösuunnitelma on tehty tuottavuusohjelman raamiin. Viraston poikkeuksellisen korkea ikärakenne mahdollistaa ajanjaksolla henkilömäärän vähentämisen tuottavuusohjelman mukaisesti ilman irtisanomisia. Viraston keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä on noussut ja oli 63,7 vuotta joka on 2,3 vuotta yli valtion keskiarvon. Tämä on työhyvinvoinnin tavoitteiden ja osaamisen siirron kannalta positiivinen asia.

Liikennevirasto toteuttaa alueellistamista Lappeenrantaan uusrekrytointien ja vapaaehtoisen siirtymisen kautta. Vapaaehtoisia siirtyjiä arvioidaan olevan kaikkiaan noin 30. Loput noin 100 henkilötyövuotta toteutetaan uusrekrytointien kautta, minkä mahdollistaa henkilöstön ikärakenne ja vuonna 2011 alueellistamisen koordinaatioryhmän hyväksymä siirtymäkauden jatkoaika vuoden 2017 loppuun.

Vuonna 2011 tarkistetun alueellistamispäätöksen mukaan Liikenneviraston alueellistamistavoite on 50 henkilötyövuotta vuoden 2013 loppuun mennessä, 90 henkilötyövuotta vuoden 2015 loppuun mennessä ja 130 henkilötyövuotta vuoden 2017 loppuun mennessä. Tämän päätöksen ansiosta alueellistamisen toteuttamiseen voidaan hyödyntää myös vuosien 2016 ja 2017 vapautuvat virat. Liikennevirasto pystyy hoitamaan alueellistamistavoitteen henkilöstösuunnitelmaa noudattaen ja samalla huolehtimaan asiantuntevien kokonaisuuksien muodostamisesta Lappeenrantaan sekä varmistamaan osaamisen siirtämisen ja säilymisen.

Liikenneviraston on toteuttanut mahdollisuuksiensa mukaan Valtioneuvoston periaatepäätöksen 4.2.2010 mukaiset tuottavuustoimenpiteet. Hanselin yhteishankinnat hyödynnetään täysimääräisesti, samoin palvelukeskusten käyttö taloushallinnossa ja henkilöstöhallinnossa. Toimitiloissa on Helsingissä siirretty Senaatin hallitsemiin tiloihin Pasilan virastotaloon meriliikenteen ohjauskeskusta lukuun ottamatta; Turussa koko länsirannikon VTS -toiminta ja Turussa sijaitsevat muut toiminnot siirretään yhteen toimipaikkaan, projekti valmistuu syksyllä 2012. Lappeenrannan alueellistetun toiminnan tilaratkaisu on valmisteilla yhteistyössä Senaatin kanssa. Valtion IT-palvelukeskuksen (VIP) palvelujen käyttö on edennyt heikommin, koska sen palvelujen aikataulut eivät ole pitäneet, eivätkä kaikki sitä kautta saatavat palvelut tulevaisuudessakaan sovellu Liikennevirastolle, jonka toimintaympäristö on teettämisen kautta hyvin pitkälle sidoksissa valtionhallinnon ulkoisiin toimijoihin.

Liikennevirasto osallistuu Valtiovarainministeriön käynnistämään tietoturvallisuusasetuksen täytäntöönpanon yhteishankkeeseen, joka käynnistyi lokakuussa 2011 ja päättyy huhtikuussa 2013. Hankkeen tavoitteena on saada Liikenneviraston tietoturvallisuustaso tietoturvallisuusasetuksen edellyttämälle tasolle.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Liikenneviraston henkilöstön työtyytyväisyyden tavoite saavutettiin. Työtyytyväisyys kasvoi vuodesta 2010. Nousu on huomattava ottaen huomioon, että kyseessä oli vasta viraston toinen vuosi ja moni yhdistymiseen liittyvä muutosprosessi vielä toimeenpanossa.

Henkisten voimavarojen hallinta	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Tavoite 2011	Toteuma 2011
Työtyytyväisyys (1–5)	3,6	3,2	3,4	3,4
Henkilöstön määrä, htv (ilman eläkeiän ylittäneitä)	-	663,6	647	629,2

Liikenneviraston henkilötyöpanoksen tavoite saavutettiin. Vuoden 2011 htv-toteuma oli 657,1. Tulostavoitteen mukaiseen htv -toteumaan 629,2 ei sisälly henkilökohtaisen eläkeiän ylittäneiden työntekijöiden työpanosta. Vuonna 2011 Liikennevirastossa työskenteli 43 henkilöä, jotka olisivat voineet henkilökohtaisen eläkeiän puolesta jäädä eläkkeelle. Heidän työpanoksensa oli 27,9 htv:ta.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Liikenneviraston palveluksessa oli vuoden lopussa 656 vakinaista ja 34 määräaikaista työntekijää. Vuoden aikana rekrytoitiin 46 vakinaista henkilöä. Rekrytointimäärä oli normaalia vuositasoa korkeampi. Etupainotteisella rekrytoinnilla on pyritty vahvistamaan ja ennakoimaan eläkkeelle siirtyvien osaamisen ja tehtävien siirtoa. Vakinaisen henkilöstön määrä vähentyi vuoden 2011 aikana 5 henkilöllä. Palveluksesta poistui 51 vakinaista henkilöä, joista 39 siirtyi eläkkeille. Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on kasvanut. Viraston keskimääräinen eläkkeelle siirtymisen ikä oli 63,7 vuotta (Valtion keskiarvo 61,4 vuotta). 12 henkilöä irtisnautui muusta syystä.

Taulukko 1. henkilöstömäärät 31.12.2011

Henkilöstömäärä 31.12.	2011
Henkilöstömäärä yhteensä	690
Muutos-% ed. vuodesta	-2 %
Vakinaisia (lkm, % henkilöstöstä)	656
	95 %
Määräaikaisia (lkm, % henkilöstöstä)	34
	5 %
Kokoaikaiset vakinaiset (lkm, % vakinaisista)	617
	94 %
Osa-aikaiset vakinaiset (lkm, % vakinaisista)	39
	6 %
Henkilötyöpanos (htv)	657
Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus (lkm, %)	12
	1,8 %
Eläkkeelle siirtyneiden henkilöiden lukumäärä (lkm, %)	39
	5,9 %
Vakinaisen henkilöstön tulovaihtuvuus (lkm, %)	46
	7,0 %

Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2011 lopulla 48,9 vuotta. Suurin ikäryhmä oli 55–64 vuotiaat. Naisten osuus henkilöstöstä oli 41 %.

Liikenneviraston henkilöstö on korkeasti koulutettua. Koulutusindeksi jatkoi kasvuaan ja oli 5,5 joka on yli valtionhallinnon keskiarvon 5,1. Koulutustason ennustetaan nousevan edelleen tulevaisuudessa. Suurin tutkintoryhmä virastossa oli ylemmän korkeakoulun suorittaneet 37 % (valtiolla keskimäärin 29%). Tutkijakoulutuksen saaneita oli 2 % henkilöstöstä.

Taulukko 2. tunnusluvut 2011

Tunnusluvut	2011
Keski-ikä (vuotta)	48,9
Koulutustaso (asteikolla 1-8)	5,5
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta	80 %
Kokonaistyövoimakustannukset (M€/vuosi)	46,0
Tehdyn työajan palkat (M€)	29,5
%-osuus palkkamenoista	78 %
Välilliset työvoimakustannukset (M€)	16,5
%-osuus tehdyn työajan palkoista	56 %
Työtyytyväisyysindeksi (asteikolla 1-5)	3,4
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% vakinaisesta henkilöstöstä)	0,5 %
Sairauspoissaolot (pv/htv)	8,5
Työterveyshuoltomenot (€/htv)	861
Virkistys- ja liikuntamenot (€/htv)	189
Koulutusmenot (€/htv)	1177
Koulutustyöpäivät/htv	5
Henkilöstön arvo (M€)	445,3

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Liikenneviraston toimintaa rahoitetaan usealta valtion talousarvion momentilta. Momentilta 31.01.78 rahoitettavien jälkirahoitusrahoitushankkeiden valtion menot maksetaan vasta hankkeen valmistumisen jälkeen. Momentin 31.10.79 elinkaarihankkeissa valtion menot rahoitetaan palvelumaksuina hankkeen liikenteelle avaamisen jälkeen. Osa menoista katetaan laskutuksella muilta virastoilta tai ulkopuolisilta rahoittajilta kuten kunnilta.

Talousarviorahoituksen toteuma vuonna 2011 (euroa)

Talousarviorahoitus	Talousarvio 2011 (TA+LTA)	Ed. vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä	Käyttö	Seuraaville vuosille siirtyvät
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 827 727 625	128 278 824	1 956 006 449	1 797 550 575	151 373 121
Arvonlisäveromenot	304 504 725		304 504 725	304 504 725	
Valtionavut	98 415 000		98 415 000	86 564 169	5 625 333
Väylänpito ja kehittäminen	1 424 807 900	128 278 824	1 553 086 724	1 406 481 681	145 747 789
Toimintamenot	83 651 900	16 687 175	100 339 075	85 641 369	14 697 706
Perusväylänpito	923 956 000	64 548 104	988 504 104	911 585 376	76 918 728
Kehittäminen ml. maa-alueet	417 200 000	47 043 545	464 243 545	409 254 935	54 131 355
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	36 228 846	3 006 721	39 235 567	37 488 122	1 747 445
Talousarviorahoitus yhteensä	1 863 956 471	131 285 545	1 995 242 016	1 835 038 697	153 120 566

Momentilta 31.01.29 rahoitetaan Liikenneviraston menoista aiheutuvat arvonlisäveromenot.

Valtionavut ovat meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen annettavaa tukea ja lästimaksuista suoritettavia avustuksia.

Suurin osa rahoituksesta tulee liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan pääluokasta 31 ja erityisesti luvun 31.10 Liikenneverkko momenteilta. Perusväylänpidossa on nettobudjetoituna tulona otettu huomioon ratamaksu, yhteisrahoitteisen toiminnan tulot, Saimaan kanavan lupamaksut, maksullisen palvelutoiminnan tulot, ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituloja. Perusväylänpidon tulokertymä oli noin 87 milj. euroa. Eduskunnan päättämässä isoissa kehittämisinvestoinneissa ulkopuolisten rahoitusosuudet on sen sijaan budjetoitu pääosin investointimomentille menoiksi ja kuntien maksamat osuudet tuloutettu Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan momentille 12.31.10 Liikenneviraston tulot.

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokasta 32 rahoitetaan alueiden kehittämistä tukevia Euroopan aluekehitysrahaston tavoiteohjelmiin hyväksytyjä investointeja sekä Kainuun hallintokokeilualueen tienpito ja kehittäminen sekä Kainuun hallintokokeilualueen joukkoliikenteen palveluiden osto ja kehittäminen.

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Budjetointitavan muutos

Budjetoinnin muutokset momenttien välillä on raportoitu tilinpäätöksen liitteen n:o 1 ensimmäisessä kohdassa. Momenttien käyttöperusteita tarkennettiin mm. seuraavasti:

Kolmannessa lisätalousarviossa Liikenneviraston toimintamomentin perusteluja täydennettiin siten, että Liikennevirasto saa myöntää enintään 20 000 euron määrästä avustusta RYM Oy:lle. Aiemmin perus-

väylänpidosta maksetut liikennekeskuksen palkkausmenot siirrettiin rahoitettavaksi toimintamomentilta.

Perusväylänpidon momentin käyttöperusteita täydennettiin siten, että määrärahaa saa käyttää myös väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvausten maksamiseen, aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä väliaikaisesti radanpidon materiaalitoimituksiin ennen materiaalin kohdentamista sijoitusmenomomenteille budjetoituille kehittämishankkeille. Lisäksi momentin perusteluja täydennettiin siten, että momentille voidaan nettobudjetoida väylänpidosta aiheutuvat vahingonkorvaustulot.

Muutokset tuloarvioihin ja toteutumat

Liikenneviraston tuloja budjetoitiin talousarviossa ja lisätalousarviot huomioiden kaikkiaan 46,9 milj. euroa. Momentille 12.31.10 kertyi tuloja 37,1 miljoonaa euroa. Tuloarvio alittui 9,8 milj. eurolla.

Muutokset määrärahoihin ja toteutumat

Vuoden 2011 lisätalousarviossa momenttien määrärahojen lisättiin seuraavasti: Liikenneviraston toimintamenot 511 000 euroa, perusväylänpito 16 379 000 euroa, maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset 12 200 000 euroa, väyläverkon kehittäminen 12 000 000 euroa. Lisäksi LVM hyväksyi perusväylänpidon momentin tilijaottelun muutoksen, jolla siirrettiin 11 milj. euroa radanpidosta jäänmurron lisääntyneiden kustannusten kattamiseen. Lisäksi ministeriö hyväksyi useita tilijaottelumuutoksia, joilla varmistettiin kehittämishankkeiden tehokas toteuttaminen ja maanhankinnan ja korvausten maksaminen ajallaan.

Liikenneviraston toimintamenoihin oli käytettävissä talousarvion määrärahat ja edellisen vuoden siirtomäärärahat huomioon ottaen yhteensä 100,3 miljoonaa euroa. Toimintamomentin käyttö oli yhteensä 85,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2012 siirtyi 14,7 miljoonaa euroa.

Perusväylänpitoon oli käytettävissä yhteensä 988,5 miljoonaa euroa. Rahoitusta käytettiin 911,6 milj. euroa ja sitä siirtyi vuodelle 2012 76,9 milj. euroa. Käyttö lisääntyi 64,14 miljoonaa edellisestä vuodesta.

Maa-alueiden hankintaan ja korvauksiin saatiin talousarviossa ja lisätalousarviossa arviomäärärahaa yhteensä 40,55 milj. euroa ja se käytettiin lähes kokonaan. Käyttämättä jäi vain 66 268,03 euroa.

Väyläverkon kehittämisen määrärahaa oli käytettävissä 66,7 milj. euroa. Rahoitusta käytettiin 35,4 milj. euroa. Vuodelle 2012 siirtyi 31,3 milj. euroa.

Eräät väylähankkeet momentin määrärahaa oli käytettävissä 294,7 milj. euroa. Rahoitusta käytettiin 272,1 milj. euroa. Vuodelle 2012 siirtyi 21,8 milj. euroa. Vuodelle 2012 jätettiin siirtämättä momentilta 31.10.78.2.4 Keski-Pasila peruutettu vuoden 2010 määräraha 790 987,20 euroa.

Elinkaarirahoitushankkeet momentin määrärahaa oli käytettävissä 62,3 milj.euroa. Rahoitusta käytettiin 61,3 milj.euroa. Vuodelle 2012 siirtyi 1,0 milj.euroa.

Valtionapuja käytettiin Länsimetron rakentamisen tukemiseen 7,416 milj. euroa. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamiseen käytettiin 78,0 milj. euroa, lästimaksuihin 0,848 milj. euroa ja joukkoliikenteen palveluiden ja ostopien kehittämiseen 0,33 milj. euroa.

Arvonlisäveroja maksettiin 304,5 miljoonaa euroa. Rataveroa tuloutettiin 17,6 milj. euroa.

Euroopan aluekehitysrahaston myöntämää rahoitusta käytettiin (laskutettiin TEM:iä) 11,9 milj. euroa.

Kainuun kehittämisrahaa perustienpitoon ja tieverkon kehittämiseen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alan momenteilta oli käytettävissä yhteensä 27,3 miljoonaa euroa. Määrärahoja käytettiin 25,6 miljoonaa euroa ja vuodelle 2012 siirrettiin 1,747 miljoonaa euroa.

Valtuudet

Vuoden 2011 talousarviossa hyväksyttiin momentille 31.10.77 Väyläverkon kehittäminen seitsemälle kehittämishankkeelle 426 milj. euroa sopimusvaltuutta.

Kolmannessa lisätalousarviossa myönnettiin vt 2 Karkkila-Humppila hankkeelle sopimusvaltuutta lisää 7 milj. euroa ja momentilta 31.10.79 siirrettylle Kokkola-Ylivieska 2. raide-hankkeelle myönnettiin 310 milj. euron sopimusvaltuus. Momentin 31.10.78 kolmelle ratahankkeelle myönnettiin 18,9 milj. euroa uutta valtuutta. Elinkaarirahoitushankkeiden momentilta 31.10.79 peruutettiin Kokkola-Ylivieska 2. raiteen rakentamisen 660 milj. euron sopimusvaltuus siltä osin kuin sopimuksia ei ole tehty. Momentille 31.10.20 Perusväylänpito myönnettiin 122 milj. euron valtuus jäänmurtajapalveluiden hankkimiseen ja peruutettiin Pohjois-Suomen kaivos- ja liikennehankkeiden suunnitteluun myönnetty 6,0 milj. euron sopimusvaltuus siltä osin kuin sopimuksia ei ole tehty.

Valtuudet ja niiden käyttö vuonna 2011 (euroa)

Momentti, johon valtuus liittyy	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Yhteensä	Käytetty valtuus	Käyttämättä	Uusittavissa vuonna 2012
31.10.20 Perusväylänpito	122 000 000		122 000 000	83 295 000	38 705 000	
31.10.35 Valtionavustus Länsimetron rakentamiseen						
31.10.77 Väyläverkon kehittäminen	743 000 000		743 000 000	225 500 000	517 500 000	517 500 000
31.10.78 Eraät väylähankkeet	18 900 000	397 972 000	416 872 000	155 454 000	261 418 000	260 453 000
31.10.79 Elinkaarirahoitushankkeet		1 332 474 000	1 332 474 000	624 936 000	707 538 000	52 966 000
32.50.64 EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EAKR-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013	15 583 000	8 724 000	24 307 000	18 244 000	6 063 000	6 063 000
Yhteensä	899 483 000	1 739 170 000	2 638 653 000	1 107 429 000	1 531 224 000	836 982 000

Valtuuksien käytöstä aiheutui tilivuonna menoja 419,856 milj. euroa. Valtuuksista aiheutuvia menoja arvioidaan kertyvän 464,905 milj. euroa vuonna 2012, 454,548 milj. euroa vuonna 2013, 182,176 milj. euroa vuonna 2014 ja myöhemmin vuosina 1 150,663 milj. euroa.

Tilinpäätöksen yhteydessä havaittiin, että Vt 4 Lusi-Vaajakoski -hankkeen sopimuksia on epähuomiossa tehty vuoden 2011 aikana yli käytettävissä olevan valtuuden. Valtuuden 4 034 278 euron ylitys aiheutuu tilatuista viimeistelyvaiheen päällystystöistä ja pääsopimuksen pienemmistä lisätoista. Valtuuden korotusta ei ehditty käsitellä vuoden 2011 viimeisessä lisätalousarviossa ja valtuuden korotus on sovittu ministeriön kanssa käsiteltäväksi vuoden 2012 lisätalousarviossa.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelmassa tilikauden kulujäämä oli 1 735,4 milj. euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 1 764,1 milj. euroa.

Toiminnan tuotot

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 110,8 milj. euroa. Tuottoja oli 1,0 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Maksullisen toiminnan tuottoja oli 47,1 milj. euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,7 milj. euroa. Pääosa maksullisen toiminnan tuotoista muodostui ratamaksuista. Vuokratuottojen määrä oli 7,2 milj. euroa, mikä oli 0,6 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Muun toiminnan tuotot olivat yhteensä 56,6 milj. euroa. Suurin osa niistä oli yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat 1 530,9 milj. euroa. Kulut lisääntyivät edellisestä vuodesta 60,8 milj. euroa eli 4,1 prosenttia.

Suurin kuluerä oli käyttöomaisuuden poistot, jonka osuus kuluista oli 51,9 %. Poistoja kirjattiin 794,8 milj. euroa ja ne lisääntyivät 21,7 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Suurimman poistoryhmän muodostivat rakenteet 789,6 milj. euroa eli 99,3 %.

Palvelujen ostot lisääntyivät 28,0 milj. euroa ja olivat kaikkiaan 627,4 milj. euroa muodostaen toiseksi suurimman kuluerän (41,0 %). Suurimmat palvelujen ostot olivat maa- ja vesirakenteiden korjaus- ja kunnossapitopalvelut 430,4 milj. euroa, josta maanteiden osuus oli 224,6 milj. euroa, rautateiden 181,5 milj. euroa, vesiväylien 21,1 milj. euroa ja muiden rakenteiden 3,2 milj. euroa. Toiseksi suurin erä oli muut ulkopuoliset palvelut 116,8 milj. euroa, josta investointi-toimialan jälkirahoitushankkeiden palvelumaksujen osuus oli 34,8 milj. euroa ja liikenteenhallinta-toimialan ostamat liikenteen ohjauksen palvelut 32,8 milj. euroa sekä jäänmurtopalvelujen kulut 36,0 milj. euroa.

Kolmanneksi suurin kuluerä poistojen ja palvelujen ostojen jälkeen oli henkilöstökulut, joiden osuus toiminnan kulujen määrästä oli 46,0 milj. euroa eli 3,0 prosenttia. Henkilöstökulujen määrä väheni 1,0 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat 43,4 milj. euroa. Lisäystä edellisestä vuodesta 12,8 milj. euroa eli 41,8 prosenttia. Ryhmän suurimpia menoeriä olivat sähkö 23,3 milj. euroa (lisäystä 55,4 %) sekä poltto- ja voiteluaineet 17,0 milj. euroa (lisäystä 35,5 %).

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottoja saatiin korkotuloina 0,04 milj. euroa. Rahoituskuluja oli 2,4 milj. euroa. Ne olivat lähinnä viivästyskorkoja, joita on jouduttu maksamaan maanlunastuskorvausten yhteydessä.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot olivat 63,8 milj. euroa satunnaisia kuluja suuremmat. Satunnaisia tuottoja kirjattiin 66,7 milj. euroa. Tästä 40,0 milj. euroa oli VR-Yhtymä Oy:n rahoittamaa osuutta Seinäjoki-Oulu -ratahankkeesta ja 17,9 milj. euroa Espoon kaupungin rahoittamaa osuutta Kehä I Vallikallio -tiehankkeesta sekä 4,4 milj. euroa vuonna 2010 virheellisesti kirjattuja radanpidon romumateriaalituloja, vahingonkorvauksia 3,2 milj. euroa ja muita satunnaisia tuottoja 1,2 milj. euroa. Satunnaiset kulut olivat 2,9 milj. euroa, josta suurin osa oli muita maksettuja korvauksia.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Siirtotalouden tuottoja ei tilivuonna ollut. Siirtotalouden kuluja oli 87,8 milj. euroa. Siirtotalouden kulut muodostuivat pääosin meriliikenteessä käytettävien lasti- ja matkustaja-alusten kilpailukyvyn parantamiseksi maksetusta tuesta. Sitä maksettiin 78,0 milj. euroa, mikä oli 0,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Länsimetron rakentamiseen maksettiin avustusta Helsingin ja Espoon kaupungeille yhteensä 7,4 milj. euroa. Lisäksi maksettiin lästimaksuista suoritettavia avustuksia 0,8 milj. euroa.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista

Suoritettavat arvonlisäverot olivat 316,4 milj. euroa ja perityt arvonlisäverot 9,9 milj. euroa. Suoritettavat arvonlisäverot vähenivät edellisestä vuodesta 30,0 milj. euroa. Rataveroa perittiin 17,6 milj. euroa.

1.7.4. Tase

Tilivuoden lopussa taseen loppusumma oli 19 042,1 miljoonaa euroa (lisäys 165,7 miljoonaa euroa). Käyttöomaisuus lisääntyi 157,8 miljoonaa euroa ja rahoitusomaisuus 7,9 miljoonaa euroa.

Kansallis- ja käyttöomaisuus

Taseeseen aktivoitiin investointimenoja kaikkiaan 959,1 miljoonaa euroa, josta erikoisrahoitushankkeiden osuus oli yhteensä 191,4 miljoonaa euroa (Kilpilahden teollisuusalueen uusi tieyhteys, KehäI Turunväylä-Vallikallio, KehäIII Vantaankoski-Pakkala, urakka 1 ja osa ratahankkeesta Seinäjoki-Oulu). Taseeseen palautettiin edellisinä vuosina virheellisesti kirjattuja rautatierakenteiden poistoja ja keskeneräisten rautatierakenteiden oikaisuja yhteensä 5,5 miljoonaa euroa.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 795,3 miljoonaa euroa. Suunnitelmasta poikkeavina poistoina vähennettiin epäkurantteja tiesuunnitelmia, Suomen merimuseolle luovutettuja museoesineitä, edellisinä tilivuosina myytyjä kiinteistöjä sekä virheellisesti kirjattuja keskeneräisiä rautatierakenteita yhteensä 0,7 miljoonaa euroa. Omaisuutta siirrettiin hallinnan siirtoina muille valtion virastoille yhteensä 5,1 miljoonaa euroa. Omaisuuden myyntituloja kirjattiin 4,3 miljoonaa euroa, joiden tasevaikutus oli 0,07 miljoonaa euroa.

Tieomaisuus

Tierakenteiden ja tiepohjien tasearvo kasvoi yhteensä 89,6 miljoonaa euroa (edellisen vuoden lisäys oli 26,8 miljoonaa euroa). Tiepohjien tasearvo kasvoi 35,2 miljoonaa euroa.

Taulukko xx Tieomaisuuden muutos (miljoonaa euroa)

Tieomaisuus	1.1.2011	Lisäys	Vähennys/ poisto	31.12.2011	Muutos
124 Tierakenteet	13 784,8	673,7	-535,8	13 922,7	137,9
12401 Alusrakenteet	9 503,9	181,8	-248,9	9 436,8	-67,1
12402 Päällysteet	858,7	208,1	-151,1	915,7	57,0
12403 Sillat	3 049,4	191,9	-77,7	3 163,6	114,2
12404 Muut tierakenteet	372,8	91,9	-58,1	406,6	33,8
1211 Tiepohjat	746,0	35,2	0,0	781,2	35,2
12981 Keskeneräiset hankinnat	385,9	435,8	-525,5	296,2	-89,7
1299 Muut keskener. (tieom.osuus)	0,8	6,2	0,0	7,0	6,2
Yhteensä	14 917,5	1 150,9	-1 061,3	15 007,1	89,6

Tilinpäätösluonteella 7 esitetään hankintamenojen ja kumulatiivisten poistojen muutokset.

Tieomaisuuteen aktivoitiin investointimenoja yhteensä 625,5 miljoonaa euroa, josta tierakenteiden osuus oli 590,3 miljoonaa euroa. Tiehankkeita kirjattiin valmistuneeksi 525,4 miljoonaa euroa. Eräkurantteja tiesuunnitelmia vähennettiin 0,06 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 535,8 miljoonaa euroa.

Tierakenteiden investointimenot olivat 54,5 miljoonaa euroa suuremmat kuin tierakenteista kirjatut suunnitelman mukaiset poistot (edellisenä vuotena investointimenot olivat 7,8 miljoonaa euroa pienemmät kuin poistot). Investointimenojen kasvu johtui siitä, että tieväylien erikoisrahoitushankkeita kirjattiin taseeseen 151,4 miljoonaa euroa.

Rautatieomaisuus

Rautatieomaisuus lisääntyi 76,2 miljoonaa euroa. Rautatieomaisuuteen aktivoitiin 320,2 miljoonaa euroa, josta rautatierakenteiden osuus oli 318,0 miljoonaa euroa. Erikoisrahoitushankkeita lisättiin taseeseen 40,0 miljoonaa euroa. Rautateihin liittyviä hankkeita kirjattiin valmistuneeksi 454,9 miljoonaa euroa.

Takaisin keskeneräisiksi palautettiin 14,0 miljoonan hankkeet, jotka oli siirretty edeltävinä tilikausina virheellisesti valmistuneeksi. Hankkeista tehdyt poistot palautettiin taseeseen suunnitelmasta poikkeavan poistotilin avulla (kirjausohje Valtiokonttorin hallinnonohjaus). Ratamateriaaleihin liittyviä taseoikaisuja tehtiin 5,5 miljoonalla eurolla.

Taulukko xx Rautatieomaisuuden muutos (miljoonaa euroa)

Rautatieomaisuus	1.1.2011	Lisäys	Vähennys/ poisto	31.12.2011	Muutos
124 Rautatierakenteet	3 064,5	495,0	-256,5	3 303,0	238,5
12410 Alusrakenteet	811,0	30,0	-108,8	732,2	-78,8
12411 Päälysrakenteet	1 377,8	289,8	-73,0	1 594,6	216,8
12412 Ohjaus- ja turvajärjestelmät	300,4	105,7	-44,6	361,5	61,1
12413 Sähköjärjestelmät	217,9	21,3	-10,8	228,4	10,5
12414 Radan vahvavirta	35,1	7,3	-6,1	36,3	1,2
12415 Sillat	223,5	17,9	-7,7	233,7	10,2
12416 Varusteet ja erikoisrakenteet	98,0	19,6	-5,3	112,3	14,3
12417 Telemaattiset järjestelmät	0,8	3,4	-0,2	4,0	3,2
1212 Rautatiepohjat	45,4	2,2	-0,1	47,5	2,1
12982 Keskeneräiset hankinnat	524,4	291,1	-455,5	360,0	-164,4
Yhteensä	3 634,3	788,3	-712,1	3 710,5	76,2

Tilinpäätösluonteella 7 esitetään hankintamenojen ja kumulatiivisten poistojen muutokset.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 243,4 miljoonaa euroa. Rautatierakenteiden investoinnit olivat 73,4 miljoonaa euroa suuremmat kuin tilivuoden poistot. Edellisenä tilivuotena ero oli 131,6 miljoonaa euroa.

Meriväylien omaisuus

Meriväyliin liittyvä omaisuus vähentyi 4,8 miljoonaa euroa, koska tilivuoden poistot (9,7 miljoonaa euroa) ylittivät tilivuoden investoinnit (4,9 miljoonaa euroa).

Taulukko xx Meriväylien omaisuuden muutos (miljoonaa euroa)

Meriväyläomaisuus	1.1.2011	Lisäykset	Vähennys/ poisto	31.12.2011	Muutos
124 Meriväylärakenteet	182,2	0,4	-9,7	172,9	-9,3
1243 Väylät ja kanavat	182,2	0,4	-9,7	172,9	-9,3
1244 Muut vesirakenteet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12984 Kesk.er. väylät ja kanavat	29,7	4,7	-0,2	34,2	4,5
12985 Keskeneräiset muut vesirak.	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
Yhteensä	212,0	5,1	-9,9	207,2	-4,8

Tilinpäätösluonteella 7 esitetään hankintamenojen ja kumulatiivisten poistojen muutokset.

Muu käyttöomaisuus

Aineettomat hyödykkeet koostuvat pääosin ostetuista ja teetetyistä atk-ohjelmista sekä sähköliittymistä. Tasearvo lisääntyi 3,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistöjen arvo vähentyi 4,8 miljoonaa euroa. Vähennys johtui hallinnan siirroista ja kiinteistöjen myynneistä sekä tilivuoden poistokirjauksista.

Koneiden, laitteiden ja kalusteiden arvo vähentyi 1,2 miljoonaa euroa. Tilivuoden aikana kirjattiin 0,8 miljoonan hankinnat ja 2,0 suunnitelman mukaiset poistokirjaukset. Rakenteisiin liittyvät koneet ja laitteet esitetään rakenteiden ryhmässä. Suurin osa atk-laitteista on hankittu leasing-sopimuksin. Arvoltaan vähäisiä (alle 10 000 euroa) koneita, laitteita ja kalusteita kirjattiin vuosikuluksi 0,3 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto-omaisuuden määrä säilyi lähes ennallaan. Viraston vaihto-omaisuus koostuu maa-aines- ja ki- viainesjalosteista sekä meriväylien turvalaitetarvikkeista ja sulkupoorttien varaosista. Jalosteita käytetään tierakenteiden rakentamiseen.

Lyhytaikaiset saamiset 39,7 miljoonaa euroa koostuivat pääosin myyntisaamisista ja vuodenvaihteen siir- tosaamisista. Lyhytaikaiset saamiset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 7,9 miljoonaa euroa.

Oma ja vieras pääoma

Oma pääoma kasvoi 69,2 miljoonalla eurolla ja vieras pääoma 96,5 miljoonalla eurolla. Muutokset johtuivat erikoisrahoitushankkeiden tasekirjauksista.

Jälkirahoitushankkeeseen Vt4 Järvenpää-Lahti liittyvä velka tilivuoden lopussa oli 4,7 miljoonaa euroa. Tili- vuoden aikana velkaa lyhennettiin 7,1 miljoonaa euroa. Tieyhtiö Nelostie Oy luovuttaa tien ja siihen kuulu- vat laitteet liikennevirastolle 30.8.2012 klo 24.00, jolloin Tieyhtiö Nelostie Oy luovuttaa tienpitotehtävän sekä tieosuuden hallinnan ja käyttöoikeuden takaisin Liikennevirastolle. Samalla velan maksu päättyy.

Elinkaarirahoitushankkeen E18 Muurla-Lohja velka tilivuoden lopussa oli yhteensä 256,1 miljoonaa euroa. Tilivuoden aikana velkaa lyhennettiin 14,3 miljoonaa euroa.

Kilpilahden teollisuusalueen uusi tieyhteys -hankkeesta kirjattiin velan lisäyksenä taseeseen 3,2 miljoonaa euroa. Tilapäisrahoituksen nosto tapahtuu hankkeen edistymisen mukaisesti ja sen takaisinmaksupäivä on 15.1.2013. Tilivuoden lopussa velan määrä oli 8,8 miljoonaa euroa.

Jälkirahoitushankkeeseen Haminan väylä liittyvä 12,6 miljoonan euron velka euroa lyhennettiin loppuun tilivuoden aikana.

Uutta velkaa kirjattiin hankkeista KehäIII välillä Vantaankoski - Pakkala, urakka 1 ja KehäI Turunväylä - Val- tikallio. KehäIII -hankkeen velka tilivuoden lopussa oli 41,1 miljoonaa euroa, joka maksetaan Vantaan kau- pungille 15.2.2013. KehäI -hankkeen velka tilivuoden lopussa oli 89,2 miljoonaa euroa. Velka maksetaan Espoon kaupungille kahdessa erässä (2.1.2012 ja 31.3.2013).

Ostovelkoja oli 131,8 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,5 miljoonaa euroa.

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Vuoden 2011 sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Liikenneviraston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäi- sen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

Viraston johto vastaa siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat viras- ton talouden ja toiminnan laillisuuden ja tulokellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuu- den turvaamisen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viras- ton taloudesta ja toiminnasta.

Liikenneviraston johto on sisäisen tarkastuksen tuella arvioinut talousarvioasetuksen 65 §:n 7 kohdan mu- kaisesti sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä. Sisäisen

valvonnan tilaa vuonna 2011 on arvioitu soveltaen COSO ERM -viitekehikseen perustuvaa valtiovarain controller-toiminnon suosittamaa sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Arvioinnissa käytettiin aineistona viraston asiakirja-aineistoa, kuten viraston sääntöjä, ohjeita, suunnitelmia ja raportteja, johtoryhmien kokousten pöytäkirjoja, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajan laatimia tarkastusraportteja, työtyytyväisyyskyselyn tuloksia sekä raportteja toimenpiteistä, joihin on ryhdytty vuoden 2010 sisäisen valvonnan lausumassa määriteltyjen kehitystarpeiden johdosta. Lisäksi viraston johtoryhmälle ja osastojen johtajille suoritettiin sisäisen valvonnan tilaa koskeva sähköinen kysely tammikuussa 2012.

Arvioinnin perusteella Liikennevirasto antaa seuraavan sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman vuodelta 2011:

Sisäistä valvontaa on Liikennevirastossa vuoden 2011 aikana parannettu useiden toimenpiteiden avulla. Kehittämistä on tehty eri laajuudessa kaikilla sisäisen valvonnan osa-alueilla. Useat toimenpiteet ovat kuitenkin vasta käynnistyneet vuoden 2011 aikana, joten niiden vaikutukset ovat arvioitavissa vasta tulevina vuosina.

Sisäisen valvonnan järjestämisen ei voida todeta olevan virastossa kaikilta osin vielä asianmukaisella tasolla ja sen kehittämiseen on jatkossa edelleen panostettava. Erityisesti taloutta ja toimintaa koskevien seurantatietojen hyödynnettävyydessä sekä riskien tunnistamisessa, arvioinnissa, hallinnassa ja raportoinnissa on vielä puutteita. Liikennevirasto nimeää seuraavat asiat ensisijaisiksi kehittämiskohteiksi vuodelle 2012:

- Toimintajärjestelmän laadintatyötä jatketaan. Järjestelmään määritellään toimintaprosesseille riskit ja niiden hallintakeinot sekä valvontatoimenpiteet.
- Riskienhallinta saatetaan osaksi johtamista ja toiminnan suunnittelua laatimalla virastotasoinen riskienhallintapolitiikka, järjestämällä riskienhallinnan virastotasoinen koordinointi sekä antamalla koko organisaation kattavat käytännön ohjeet riskien tunnistamiseen, dokumentointiin, hallintaan ja seurantaan.
- Kirjanpidossa ja talouden seurannassa havaittujen virheellisten menettelytapojen ja puutteiden syyt analysoidaan ja korjataan. Uusia virheitä ennalta ehkäistään huolehtimalla tehtävien riittävästä resursoinnista, koulutuksesta, ohjeistuksesta ja muista toimenpiteistä.
- Toimintaa ja taloutta koskevien järjestelmien tuottaman seurantatiedon puutteet kartoitetaan. Seurantatietoja kehitetään niin, että niitä voidaan paremmin hyödyntää työtehtävissä. Toiminnan ja talouden toteumatiedot käsitellään järjestelmällisesti johtoryhmässä ja käsittelyn perusteella tehdään tarvittavia ohjauspäätöksiä.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Väärinkäytöksiä ei havaittu.

2 Liikenneviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaotteen numero ja nimi	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2011	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	25 759 724,72	26 655 117	23 454 939,26	-3 200 177,50	88 %
11.04.01. Arvonlisävero	7 802 946,22	5 855 117	5 855 116,76	0,00	100 %
11.19.03. Ralavero	17 956 778,50	20 800 000	17 599 822,50	-3 200 177,50	85 %
12. Sekalaiset tulot	23 353 690,81	20 286 541	13 644 904,21	-6 641 636,52	67 %
12.31.10.1. Liikenneviraston tulot	20 353 690,81	19 427 000	12 819 363,48	-6 607 636,52	66 %
12.31.10.2. Hakamaentie, Helsingin suoritukset		34 000	0,00	-34 000,00	0 %
12.31.10.3. Haminan meriväyätä, Haminan kaupungin suoritukset	3 000 000,00				
12.31.99.3 Muut tulot, jakamaton		30 825	30 824,53		100 %
12.39.04. Menorästit ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset		790 987	790 987,20		100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot		3 729	3 729,00		100 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	40,00	618	618,00		100 %
13.03.01. Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot	40,00	618	618,00		100 %
Tuloarviotilit yhteensä	49 113 455,53	46 942 275	37 100 461,47	-9 841 814,02	79 %

31.10.78.2. Eräät ratahankkeet	230 600 000,00	115 915 000,00	105 114 674,73	10 800 325,27	115 915 000,00	26 683 743,45	142 588 743,45	130 676 378,58	11 131 377,67
31.10.78.2.1. Ilmalaan ratapiha	17 500 000,00	10 415 000,00	8 838 066,27	1 576 933,73	10 415 000,00	975 790,60	11 390 790,60	9 813 856,87	1 576 933,73
31.10.78.2.2. Seinäjoki-Oulu, palvelutason parantaminen, l-vaihe	7 100 000,00	0	0,00	0,00	0,00				
31.10.78.2.3. Lahti-Luumäki, palvelutason parantaminen	57 000 000,00	1 900 000,00	1 509 843,73	390 156,27	1 900 000,00	2 208 273,91	4 108 273,91	3 718 117,64	390 156,27
31.10.78.2.4. Keski-Pasila	8 000 000,00	20 300 000,00	18 172 141,47	2 127 858,53	20 300 000,00	5 191 230,59	25 491 230,59	22 572 384,86	2 127 858,53
31.10.78.2.5. Talveaarani kaivoshanke	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	0,00
31.10.78.2.6. Kehärata	81 000 000,00	63 300 000,00	56 594 623,26	6 705 376,74	63 300 000,00	6 747 551,28	70 047 551,28	63 942 174,54	6 705 376,74
31.10.78.2.8. Seinäjoki-Oulu, l-vaiheen loppuosa, palvelutason parantaminen	40 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	11 560 897,07	11 560 897,07	11 229 844,67	331 052,40
31.10.78.3. Eräät vesiväylähankkeet	17 048 244,18	14 500 000,00	12 565 852,20	1 934 147,80	14 500 000,00	2 283 007,59	16 783 007,59	14 949 260,07	2 433 747,52
31.10.78.3.1. Tornion väylä	10 818,00	0	0,00	0,00	0,00				
31.10.78.3.2. Raahen väylä	694 406,18	0	0,00	0,00	0,00				
31.10.78.3.3. Porin Mäntyluodon meriväylä	6 200 000,00	2 900 000,00	2 877 725,48	22 274,52	2 900 000,00	1 020 020,52	3 920 020,52	3 897 748,00	22 274,52
31.10.78.3.4. Haminan meriväylä	9 500 000,00	10 300 000,00	9 635 433,14	664 566,86	10 300 000,00	715 427,35	11 015 427,35	10 350 860,49	664 566,86
31.10.78.3.5. Pietarsaaren meriväylä	643 020,00	1 300 000,00	52 693,58	1 247 306,42	1 300 000,00	547 559,72	1 847 559,72	100 653,58	1 746 906,14
31.10.78.4. Yhteiset liik.väylähankinnat	18 799 975,53	33 300 000,00	33 261 928,17	38 071,83	33 300 000,00	179 479,65	33 479 479,65	33 441 407,82	38 071,83
31.10.78.4.1. Vuosaaren sataman liikenneväylät	700 000,00	0	0,00	0,00	0,00				
31.10.78.4.3. V 14 Savonlinnan keskusta, l-vaihe	12 965 900,00	3 500 000,00	3 495 866,90	4 133,10	3 500 000,00	179 479,65	3 679 479,65	3 675 346,55	4 133,10
31.10.78.4.4. V 14 Savonlinnan keskusta, ll-vaihe	5 134 075,53	29 800 000,00	29 766 061,27	33 938,73	29 800 000,00	29 766 061,27	29 800 000,00	29 766 061,27	33 938,73
31.10.79. Elinkaarirahoitushankkeet (smr3)	69 200 000,00	60 350 000,00	59 312 755,46	1 037 244,54	60 350 000,00	1 981 739,69	62 331 739,69	61 294 495,15	1 037 244,54
31.10.79.1. V 4 Lahti-Järvenpää	23 000 000,00	17 800 000,00	17 789 053,34	10 946,66	17 800 000,00	15 105,91	17 815 105,91	17 804 159,25	10 946,66
31.10.79.2. E 18 Maurila-Lohja	39 500 000,00	39 600 000,00	39 560 965,04	39 034,96	39 600 000,00	71 309,71	39 671 309,71	39 632 274,75	39 034,96
31.10.79.3. E 18 Koskenkylä-Kolka moottoritie	2 000 000,00	1 800 000,00	1 517 784,83	282 235,17	1 800 000,00	510 611,28	2 310 611,28	2 028 376,11	282 235,17
31.10.79.4. Kokkola-Yliveska, 2. raide	4 700 000,00	1 150 000,00	444 972,25	705 027,75	1 150 000,00	1 364 712,79	2 534 712,79	1 829 685,04	705 027,75
31.30.43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantaminen (A)	78 138 836,54	84 236 000,00	77 969 378,00	6 266 622,00	84 236 000,00	6 266 622,00	6 266 622,00	6 266 622,00	6 266 622,00
31.30.50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (A)	786 500,00	849 000,00	848 002,97	848 002,97	848 002,97	997,03			997,03
31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (smr3)	0,00	330 000,00	287 879,11	42 120,89	330 000,00	330 000,00	330 000,00	287 879,11	42 120,89
31.30.63.3. Valtakunnalliset keh.hankkeet	0,00	330 000,00	287 879,11	42 120,89	330 000,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	35 233 409,68	36 228 846,00	34 480 194,09	1 747 445,02	36 227 639,11	1 206,98	3 006 720,94	25 564 275,92	1 747 445,02
32.30.51.2.1. - Palkkaukset (kiinteä määrärah)	86 527,73	22 914,00	21 707,02	21 707,02	21 707,02	1 206,98			1 206,98
32.50.63.10. - Perustienpiilo ja tieverkon kehittäminen (smr3)	26 037 000,00	24 305 000,00	22 557 554,98	1 747 445,02	24 305 000,00		3 006 720,94	25 564 275,92	1 747 445,02
32.50.64.1.1. - EAKR pl. Kainuu (A)	9 109 881,95	11 900 932,00	11 900 932,09		11 900 932,09				
Määrärahoitit yhteensä	2 002 322 023,11	1 863 956 471,00	1 705 355 239,28	152 266 137,85	1 857 621 377,13	6 335 094,04	131 285 545,34	1 553 178 445,34	1 399 266 891,90
									153 120 566,24

Liikenneviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2011 valtuudet				Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2012 TA:ssa	Talousarvio-menot 2011	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve myöhemmin
31.10.20 Perusväylänpito	144 218	122 000	122 000	122 000	122 000		30 976	47 420	46 195	49 995	85 700	229 310
Aikaisempien vuosien valtuudet	144 218						30 976	30 720	26 295	26 295	24 000	107 310
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		122 000		122 000				16 700	19 900	23 700	61 700	122 000
31.10.35 Valtionavustus länsimetron rakentamiseen	200 000						7 417	40 557	56 467	59 824	48 735	205 583
Aikaisempien vuosien valtuudet	200 000						7 417	40 557	56 467	59 824	48 735	205 583
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet												
31.10.77 Väyläverkon kehittäminen		743 000	225 500	517 500	517 500	517 500	35 372	90 663	88 321	10 919	225	190 128
Aikaisempien vuosien valtuudet		743 000		743 000		517 500	35 372	90 663	88 321	10 919	225	190 128
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet												
31.10.78 Eräät väylähankkeet	1 587 584	18 900	397 972	416 872	155 454	261 418	272 895	210 283	208 550	3 749	214	422 796
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 587 584						187 870	159 899	191 472	2 875	214	354 460
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		18 900	397 972	416 872	155 454	261 418	85 025	50 384	17 078	874		68 336
31.10.79 Jälkirahoitus- ja linkkaarahoitushankkeet	921 970	1 332 474	624 936	707 538	52 966	1 044 171	61 295	60 739	45 630	64 730	1 044 171	1 215 270
Aikaisempien vuosien valtuudet	921 970						59 572	57 960	38 730	38 792	456 602	592 084
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		1 332 474	1 332 474	624 936	707 538	1 044 171	1 723	2 779	6 900	25 938	587 569	623 186
32.50.63 Kainuun kehittämistä	5 300	22	22	22	22	22	2 672	2 650	22	22	22	22
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 300						2 672	2 650	22	22	22	22
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		1) 22	22	22	22	22						
32.50.64 EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmien ohjelmakaudella 2007-2013	37 921	15 583	8 724	24 307	6 063	18 244	11 901	15 284	12 626	189 217	1 179 045	2 290 997
Aikaisempien vuosien valtuudet	37 921						10 316	11 186	65			11 251
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		15 583	8 724	24 307	6 063	18 244	1 585	4 098	12 561			16 659
Yhteensä	2 896 993	899 505	1 739 170	2 638 675	1 146 156	1 492 519	422 528	464 946	457 789	189 217	1 179 045	2 290 997
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 896 993						298 801	300 322	313 029	127 786	529 551	1 270 688
Vuonna 2011 käytettävissä olleet valtuudet		899 505	1 739 170	2 638 675	1 146 156	1 492 519	841 980	123 727	144 760	61 431	649 494	1 020 309

1) Valtuutus on myönnetty Pohjois-Pohjanmaan ELYlle, joka on käyttänyt sen. Valtuutuksen käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ovat Liikenneviraston kirjanpidossa. Valtuutus koskee Talvivaaran kaivoksen tieyhteyttä.

3 Liikenneviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2011 - 31.12.2011		1.1.2010 - 31.12.2010	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	47 085 225,31		48 792 062,73	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	7 182 412,64		7 797 219,33	
Muut toiminnan tuotot	<u>56 568 963,15</u>	110 836 601,10	<u>55 269 381,83</u>	111 858 663,89
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	43 364 051,89		30 571 478,61	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	20 187,73		21 973,56	
Henkilöstökulut	46 012 016,51		47 009 129,61	
Vuokrat	6 696 969,00		8 203 217,63	
Palvelujen ostot	627 403 532,63		599 404 792,24	
Muut kulut	4 086 605,45		4 276 017,12	
Poistot	794 834 866,16		773 105 705,22	
Sisäiset kulut	<u>8 444 706,51</u>	<u>-1 530 862 935,88</u>	<u>7 477 531,35</u>	<u>-1 470 069 845,34</u>
JÄÄMÄ I		-1 420 026 334,78		-1 358 211 181,45
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	40 185,86		-730 867,36	
Rahoituskulut	<u>-2 443 459,20</u>	<u>-2 403 273,32</u>	<u>-1 143 169,06</u>	<u>-1 874 036,42</u>
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	66 665 191,69		2 961 571,13	
Satunnaiset kulut	<u>-2 851 943,22</u>	<u>63 813 248,47</u>	<u>-11 232 617,19</u>	<u>-8 271 046,06</u>
JÄÄMÄ II		-1 358 616 359,63		-1 368 356 263,93
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kunnille	-7 416 788,26		-25 707,00	
Siirtotalouden kulut yrityksille	-79 517 981,48		-77 378 063,30	
Siirtotalouden kulut yhteisöille	-848 002,97		-786 500,00	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>27 621,22</u>	<u>-87 755 151,49</u>	<u>0,00</u>	<u>-78 190 270,30</u>
JÄÄMÄ III		-1 446 371 511,12		-1 446 546 534,23
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	17 599 822,50		17 956 778,50	
Perityt arvonlisäverot	9 857 322,07		10 922 878,01	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-316 442 427,38</u>	<u>-288 985 282,81</u>	<u>-346 478 610,82</u>	<u>-317 598 954,31</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 735 356 793,93</u>		<u>-1 764 145 488,54</u>

4 Liikenneviraston tase

	31.12.2011		31.12.2010	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Rakennukset	304 586,10		319 558,51	
Muu kansallisuusomaisuus	<u>1 111 905,55</u>	1 416 491,65	<u>1 145 604,12</u>	1 465 162,63
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAJAKAISET SUIJITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	1 610 910,88		1 786 681,84	
Muut pitkävaikutteiset menot	4 340 168,21		3 906 263,64	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>12 184 987,64</u>	18 136 066,73	<u>8 898 327,57</u>	14 591 273,05
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	7 745 209,67		7 783 697,50	
Rakennusmaa- ja vesialueet	850 368 193,19		816 127 799,14	
Rakennukset	12 227 624,02		13 783 057,50	
Rakennelmat	333 487,94		496 634,74	
Rakenteet	17 406 413 722,38		17 040 059 752,77	
Tierakenteet	13 922 680 735,47		13 784 836 599,11	
Rautatierakenteet	3 303 024 852,23		3 064 534 568,98	
Vesiväylärakenteet	172 887 692,49		182 202 536,05	
Muut rakenteet	7 820 442,19		8 486 048,63	
Koneet ja laitteet	6 337 129,49		7 503 445,95	
Kalusteet	553 522,93		588 288,10	
Muut aineelliset hyödykkeet	206 390,71		280 671,95	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>697 638 230,04</u>	18 981 823 510,37	<u>940 900 202,24</u>	18 827 523 549,89
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAJAKAISET SUIJITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>690 397,01</u>	<u>690 397,01</u>	<u>690 397,01</u>	<u>690 397,01</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAJAKAISET SUIJITUKSET YHTEENSÄ		19 000 649 974,11		18 842 805 219,95
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>478 943,36</u>	478 943,36	<u>498 023,47</u>	498 023,47
LYHYTAJAKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	12 568 292,73		15 635 255,70	
Siirtosaamiset	26 118 259,35		15 834 784,05	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>990 550,44</u>	39 677 102,52	<u>248 732,35</u>	31 718 772,10
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut pankkitilit	277,15		274,63	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0,00</u>	<u>277,15</u>	<u>1 320,00</u>	<u>1 594,63</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		40 156 323,03		32 218 390,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>19 042 222 788,79</u>		<u>18 876 488 772,78</u>

	31.12.2011		31.12.2010	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-18 317 079 609,54		-18 317 079 609,54	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-100 381 796,48		62 737 517,91	
Pääoman siirrot	-1 804 558 487,91		-1 927 264 802,93	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>1 735 356 793,93</u>	-18 486 663 100,00	<u>1 764 145 488,54</u>	-18 417 461 406,02
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>-336 293 777,75</u>	-336 293 777,75	<u>-266 448 239,62</u>	-266 448 239,62
LYHYTAIKAINEN				
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	-63 640 389,22		-21 429 209,41	
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00		-12 643 138,28	
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	-74 843,83		-77 435,85	
Saadut ennakot	-8 093 712,53		-8 446 898,20	
Ostovelat	-131 745 059,78		-133 206 935,71	
Tilivirastojen väliset tilitykset	-972 001,45		-961 787,13	
Edelleen tilittävät erät	-807 202,94		-1 060 653,28	
Siirtovelat	-12 785 267,82		-14 654 353,64	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>-1 147 433,47</u>	<u>-219 265 911,04</u>	<u>-98 715,64</u>	<u>-192 579 127,14</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-555 559 688,79		-459 027 366,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>-19 042 222 788,79</u>		<u>-18 876 488 772,78</u>

5 Liitetiedot

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetoinnin muutokset ja niiden tärkeimmät vaikutukset rahoitukseen ja laskelmiin

Momentin 31.10.01 budjetointia muutettiin siten, että radanpidon isännöintipalvelujen määrärahat 4,0 milj. euroa siirrettiin rahoitettavaksi perusväylänpidon momentilta 31.10.20. Lisäksi henkilöstöä ja toimintamenorahoitusta siirrettiin budjetoitavaksi momenteille 31.01.01, 32.01.01 ja 23.01.01 yhteensä noin 0,6 milj. euroa ja 9 henkilötyövuotta. Momentilta 31.10.20 siirrettiin 548 000 euroa puuhuollon rahoitusta momentille 32.50.63.

Ratahanke Kokkola-Ylivieska 2. raide siirrettiin rahoitettavaksi momentilta 31.10.79 momentille 31.10.77.

2) Valuuttakurssi, jota käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Liikennevirasto on käyttänyt Euroopan keskuspankin viimeksi noteeraamaa kurssia.

3) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Hankinnan ja valmistuksen kiinteitä menoja ei ole sisällytetty aktivoitaviin hankintamenoihin.

Varainhoitovuoden tulot ja menot on kirjattu tuotoiksi ja kuluiksi suoriteperusteisesti. Poikkeuksena tästä olivat yhteisrahoitteisen toiminnan EU-hankkeista saatavat tulot, jotka on kirjattu maksuperusteisesti.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä korjaukset

Ratahallintokeskuksen ja Liikenneviraston kirjanpidoissa kuluksi virheellisesti kirjattuja rautatierakenteiden poistoja yhteensä noin 1,0 miljoonaa euroa on palautettu takaisin taseeseen. Taseen lisäyskirjaus on tehty suunnitelmasta poikkeavan poiston kirjauksena (Valtiokonttorin ohjaus). Lisäksi ylimääräiset rautatierakenteiden valmistuskirjaukset 14,0 milj. euroa on peruutettu.

Vuonna 2010 virheellisesti kirjattuja radanpidon romumateriaalituloja vastaava summa 4,4 milj. euroa on palautettu takaisin taseeseen.

Vuonna 2011 on taseeseen viety erikoisrahoitushankkeita (KehäI/Vallikallio, KehäIII/urakka1, Kilpilahti, Seinäjoki-Oulu/VR) yhteensä 191,4 milj. eurolla.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Taseen vähennysviennit vuonna 2010-2011 lakkautetuista yleisistä teistä ja osasta kiinteistömyyntejä tehdään vuoden 2012 kirjanpitoon.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettotulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös	Talousarvio	Tilinpäätös	Vertailu	Toteutuma	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
	2010	2011 (TA + LTA)	2011	Tilinpäätös - Talousarvio	%	Edellisiä vuosilla siirryneet	Käytettyssä vuonna 2011	Käyttö vuonna 2011 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
13.03.01 Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot	40,00	*	618,00	0,00	0					
	0,00	*	0,00							
Nettotulot	40,00	618	618,00	0,00	0					
Momentin numero ja nimi:										
31.01.29 Liikenne- ja vesintalouden hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvomääräraha)	337 375 840,25	*	311 215 510,81		311 215 510,81					
	4 036 457,95	*	6 710 785,73		6 710 785,73					
Nettomienot	333 339 382,30	304 504 725	304 504 725,08		304 504 725,08					
31.10.01 (31.10.01, 02 ja 03) Liikenneviraston toimintamienot (siirtomääräraha 2 v)	95 399 273,59	*	71 569 258,77		86 266 964,56			88 256 434,01		
	3 968 173,59	*	2 615 064,56		2 615 064,56			2 615 064,56		
Nettomienot	91 431 100,00	83 651 900	68 954 194,21	14 697 705,79	83 651 900,00	16 687 175,24	100 339 075,24	85 641 369,45	14 697 705,79	
31.10.20 (31.10.21, 22 ja 23) Perusväyänpito (siirtomääräraha 2 v)	993 060 306,22	991 956 000	941 649 869,12		1 018 568 596,83			1 006 197 973,28		
	81 049 606,22	68 000 000	94 612 596,83		94 612 596,83			94 612 596,83		
Nettomienot	912 010 700,00	923 956 000	847 037 272,29	76 918 727,71	923 956 000,00	64 548 104,16	988 504 104,16	911 585 376,45	76 918 727,71	
32.50.63 Kaimuun kehittämistä (siirtomääräraha 3 v)	26 054 904,77	*	22 629 546,62		24 376 991,64			25 636 267,56		
	17 904,77	*	71 991,64		71 991,64			71 991,64		
Nettomienot	26 037 000,00	24 305 000	22 557 554,98	1 747 445,02	24 305 000,00	3 006 720,94	27 311 720,94	25 564 275,92	1 747 445,02	

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Liikennevirastolla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 3.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
31. Liikenne- ja viestintäministeriö		790 987,20
Vuosi 2010		790 987,20
31.10.78.2.4 Keski-Pasila	790 987,20	
Pääloukat yhteensä		790 987,20
Vuosi 2010		790 987,20

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2011	2010
Henkilöstökulut	37 861 980,05	38 303 730,77
Palkat ja palkkiot	36 312 429,94	37 610 865,23
Tulosperusteiset erät	1 429 207,03	1 034 028,27
Lomapalkkavelan muutos	120 343,08	-341 162,73
Henkilösivukulut	8 150 036,46	8 705 398,84
Eläkekulut	7 210 987,13	7 741 872,56
Muut henkilösivukulut	939 049,33	963 526,28
Yhteensä	46 012 016,51	47 009 129,61
Johdon palkat ja palkkiot, josta	699 194,95	708 463,23
- tulosperusteiset erät	21 036,71	15 199,58
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	40 600,00	35 749,60
Johto	960,00	900,00
Muu henkilöstö	39 640,00	34 849,60

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liikennevirastossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
1024 Museot ja linnat	Tasapoisto	30	3,3	0
1029 Muut rakennukset	Tasapoisto	30	3,3	0
1089 Muu kansallisuusomaisuus	Tasapoisto	20 - 50	2 - 5	0
1100 Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	5	20	0
1119 Muut tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5	20	0
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5	20	0
1123 Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10	0
1129 Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10	0
1140 Itse valmistetut ja teetetut atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 - 10	10 - 20	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
1202 Maa-ainesalueet	Substanssipoisto	-	-	0
1211 Tiepohjat	Substanssipoisto	-	-	0
1220 Asuinrakennukset	Tasapoisto	50	2	0
1221 Toimistorakennukset	Tasapoisto	40	2,5	0
1222 Teollisuusrakennukset	Tasapoisto	40	2,5	0
1223 Varastorakennukset	Tasapoisto	20	5	0
1229 Muut rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
1230 Rakennelmat	Tasapoisto	10 - 20	5 - 10	0
12401 Tierakenteet, alusrakenteet	Tasapoisto	50	2	0
12402 Tierakenteet, päällysteet	Tasapoisto	10	10	0
12403 Tierakenteet, sillat ja tunnelit	Tasapoisto	50	2	0
12404 Muut tierakenteet	Tasapoisto	10	10	0
12410 Rautatierakenteet, alusrakenteet	Tasapoisto	50	2	0
12411 Rautatierakenteet, päällysrakenteet	Tasapoisto	30	3,3	0
12412 Rautatierakenteet, ohjaus- ja turvajärjestelmät	Tasapoisto	15	6,7	0
12413 Rautatierakenteet, sähköjärjestelmät	Tasapoisto	30	3,3	0
12414 Rautatierakenteet, radan vahavirta	Tasapoisto	20	5	0
12415 Rautatierakenteet, sillat ja tunnelit	Tasapoisto	50	2	0
12416 Rautatierakenteet, varusteet ja erikoisrakenteet	Tasapoisto	30	3,3	0
12417 Rautatierakenteet, telemaattiset järjestelmät	Tasapoisto	10	10	0
1242 Muut maarakenteet	Tasapoisto	30	3,3	0
1243 Väylät ja kanavat	Tasapoisto	30 - 50	2 - 3,3	0
1244 Muut vesirakenteet	Tasapoisto	30	3,3	0
1249 Muut rakenteet	Tasapoisto	30	3,3	0
1250 Autot ja muut maajulketusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	5 - 7	14,3 - 20	0
1253 Raskaat työkoneet	Tasapoisto	15	6,7	0
1254 Kevyet työkoneet	Tasapoisto	6 - 10	10 - 16,7	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3 - 10	10 - 33,3	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	6	16,7	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5 - 10	10 - 20	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1260 Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	6 - 15	6,7 - 16,7	0
1261 Vesirakenteiden laitteet	Tasapoisto	15	6,7	0
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5 - 15	6,7 - 20	0
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5 - 10	10 - 20	0
1279 Muut kalusteet	Tasapoisto	5	20	0
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	10	10	0

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisuus			Yhteensä
	102 Rakennukset	108 Muu		
Hankintameno 1.1.2011	449 621,32	1 384 302,04		1 833 923,36
Lisäykset	0,00	0,00		0,00
Vähennykset	0,00	0,00		0,00
Hankintameno 31.12.2011	449 621,32	1 384 302,04		1 833 923,36
Kertyneet poistot 1.1.2011	-130 062,81	-238 697,92		-368 760,73
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	-14 972,41	-33 698,57		-48 670,98
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat	0,00	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2011	-145 035,22	-272 396,49		-417 431,71
Arvonkorotukset	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	304 586,10	1 111 905,55		1 416 491,65

	Käyttöomaisuus, aineettomat hyödykkeet			
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	4 265 617,06	9 127 303,13	8 898 327,57	22 291 247,76
Lisäykset	515 380,36	2 463 782,64	6 754 601,15	9 733 764,15
Vähennykset	0,00	-51 768,84	-3 467 941,08	-3 519 709,92
Hankintameno 31.12.2011	4 780 997,42	11 539 316,93	12 184 987,64	28 505 301,99
Kertyneet poistot 1.1.2011	-2 478 935,22	-5 221 720,29	0,00	-7 700 655,51
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	-691 151,32	-1 977 428,43	0,00	-2 668 579,75
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2011	-3 170 086,54	-7 199 148,72	0,00	-10 369 235,26
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	1 610 910,88	4 340 168,21	12 184 987,64	18 136 066,73

	Käyttöomaisuus, aineelliset hyödykkeet				
	120 Maa- ja vesialueet	121 Rakennusmaa ja vesialueet	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	124 Rakenteet
Hankintameno 1.1.2011	7 783 697,50	816 127 799,14	22 463 427,60	1 530 771,60	23 454 598 327,72
Lisäykset	0,00	37 442 545,81	5 631,24	61 585,60	1 169 094 455,98
Vähennykset	-38 487,83	-3 202 151,76	-1 481 492,96	-286 064,09	-14 231 178,50
Hankintameno 31.12.2011	7 745 209,67	850 368 193,19	20 987 565,88	1 306 293,11	24 609 461 605,20
Kertyneet poistot 1.1.2011	0,00	0,00	-8 680 370,10	-1 034 136,86	-6 414 538 574,95
Vähennysten kertyneet poistot	35 404,40	4 003,30	762 259,07	230 673,64	88 086,41
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	0,00	0,00	-824 917,25	-169 341,95	-789 620 632,68
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat	-35 404,40	-4 003,30	-16 913,58	0,00	1 023 238,40
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2011	0,00	0,00	-8 759 941,86	-972 805,17	-7 203 047 882,82
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	7 745 209,67	850 368 193,19	12 227 624,02	333 487,94	17 406 413 722,38

	Käyttöomaisuus, aineelliset hyödykkeet					
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Hankintameno 1.1.2011	23 896 000,17	917 494,86	293 567,36	940 900 202,24	25 268 511 288,19	
Lisäykset	617 744,46	179 257,71	0,00	737 896 873,61	1 945 298 094,41	
Vähennykset	-13 268,00	-11 289,38	-71 900,35	-981 158 845,81	-1 000 494 678,68	
Hankintameno 31.12.2011	24 500 476,63	1 085 463,19	221 667,01	697 638 230,04	26 213 314 703,92	
Kertyneet poistot 1.1.2011	-16 392 554,22	-329 206,76	-12 895,41	0,00	-6 440 987 738,30	
Vähennysten kertyneet poistot	12 040,94	3 622,33	68 957,06	409 113,03	1 614 160,18	
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	-1 782 833,86	-206 355,83	-6 807,43	0,00	-792 610 889,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat	0,00	0,00	-64 530,52	-409 113,03	493 273,57	
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2011	-18 163 347,14	-531 940,26	-15 276,30	0,00	-7 231 491 193,55	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	6 337 129,49	553 522,93	206 390,71	697 638 230,04	18 981 823 510,37	

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
130 Käyttöomaisuus-				
	arvopaperit	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.2011	690 397,01	690 397,01		
Lisäykset	0,00	0,00		
Vähennykset	0,00	0,00		
Hankintameno 31.12.2011	690 397,01	690 397,01		
Kertyneet poistot 1.1.2011	0,00	0,00		
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00		
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	0,00	0,00		
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat p	0,00	0,00		
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00		
Kertyneet poistot 31.12.2011	0,00	0,00		
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	690 397,01	690 397,01		
Käyttöomaisuus yhteensä				
	Aineeton yhteensä	Aineellinen yhteensä	Arvopaperit yhteensä	Kaikki Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	22 291 247,76	25 268 511 288,19	690 397,01	25 291 492 932,96
Lisäykset	9 733 764,15	1 945 298 094,41	0,00	1 955 031 858,56
Vähennykset	-3 519 709,92	-1 000 494 678,68	0,00	-1 004 014 388,60
Hankintameno 31.12.2011	28 505 301,99	26 213 314 703,92	690 397,01	26 242 510 402,92
Kertyneet poistot 1.1.2011	-7 700 655,51	-6 440 987 738,30	0,00	-6 448 688 393,81
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	1 614 160,18	0,00	1 614 160,18
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	-2 668 579,75	-792 610 889,00	0,00	-795 279 468,75
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat p	0,00	493 273,57	0,00	493 273,57
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2011	-10 369 235,26	-7 231 491 193,55	0,00	-7 241 860 428,81
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	18 136 066,73	18 981 823 510,37	690 397,01	19 000 649 974,11
Kansallis- ja käyttöomaisuus yhteensä				
	Aineeton yhteensä	Aineellinen yhteensä	Arvopaperit yhteensä	Kaikki Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	22 291 247,76	25 270 345 211,55	690 397,01	25 293 326 856,32
Lisäykset	9 733 764,15	1 945 298 094,41	0,00	1 955 031 858,56
Vähennykset	-3 519 709,92	-1 000 494 678,68	0,00	-1 004 014 388,60
Hankintameno 31.12.2011	28 505 301,99	26 215 148 627,28	690 397,01	26 244 344 326,28
Kertyneet poistot 1.1.2011	-7 700 655,51	-6 441 356 499,03	0,00	-6 449 057 154,54
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	1 614 160,18	0,00	1 614 160,18
Tilikauden suunnitelman mukaiset pois	-2 668 579,75	-792 659 559,98	0,00	-795 328 139,73
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat p	0,00	493 273,57	0,00	493 273,57
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2011	-10 369 235,26	-7 231 908 625,26	0,00	-7 242 277 860,52
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	18 136 066,73	18 983 240 002,02	690 397,01	19 002 066 465,76

Sarakkeeseen 124 on lisätty edellisinä tilivuosina virheellisesti kirjattuja suunnitelman mukaisia poistoja. Kirjaus on tehty suunnitelmasta poikkeavan poistotilin avulla (Valtiokonttorin hallinnonohjauksen ohje).

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2011	2010	Muutos 2011-2010
Korot euromääräisistä saamisista	39 581,02	-730 907,36	770 488,38
Korot valuuttamääräisistä saamisista	11,86	0,00	11,86
Osingot	618,00	40,00	578,00
Muut rahoitustuotot	-25,00	0,00	-25,00
Rahoitus tuotot yhteensä	40 185,88	-730 867,36	771 053,24
Rahoituskulut	2011	2010	Muutos 2011-2010
Korot euromääräisistä veloista	2 441 441,07	1 143 042,37	1 298 398,70
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,61	97,61	-97,00
Muut rahoituskulut	2 017,52	29,08	1988,44
Rahoitus kulut yhteensä	2 443 459,20	1 143 169,06	1 300 290,14
Netto	-2 403 273,32	-1 874 036,42	-529 236,90

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Liikennevirastolla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 9.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale- määrä	Markkina-arvo	31.12.2011			31.12.2010	
			Kirjanpitoarvo	Omistussuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		0,00	0,00			0,00	0,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet		0,00	137 923,39			618,00	0,00
Parikkalan Valo Oy, sarja A	16		26,91				26,91
Parikkalan Valo Oy, sarja S	16		26,91				26,91
Parikkalan Valo Oy, sarja SN	10		16,82				16,82
Parikkalan Valo Oy, sarja SM	5		8,41				8,41
Parikkalan Valo Oy, sarja SK	1		1,68				1,68
Parikkalan Valo Oy, sarja AN	10		16,82				16,82
Parikkalan Valo Oy, sarja AM	5		8,41				8,41
Parikkalan Valo Oy, sarja AK	1		1,68				1,68
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	75		2 186,45				2 186,45
Vaasan Läänin Puhelin Oy (Anvia Oyj)	6		2 623,74			618,00	2 623,74
RYM Oy:n A-lajin osake nro 11	1		125 000,00				125 000,00
Saimaan Kanavamuseo Tuki Oy	448		7 534,63	93,0			7 534,63
Kemion Puhelin Oy	1		470,93				470,93
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			552 473,62			0,00	0,00
As. Oy Rakuunatie 29 - 30, Helsinki	2		27 232,99				27 232,99
Kiinteistö Oy Häly, Rovaniemi	225		249 109,70				249 109,70
Kiinteistö Oy Tielikennemuseo	16418		276 130,93	46,0			276 130,93
Osakkeet ja osuudet yhteensä			690 397,01			618,00	690 397,01

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2011	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				277,15			277,15
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	277,15	0,00	0,00	277,15
31.12.2011	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset velat				94 544 386,13	241 749 391,62		336 293 777,75
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset				63 640 389,22			63 640 389,22
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				74 843,83			74 843,83
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	63 715 233,05	94 544 386,13	241 749 391,62	400 009 010,80

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Myönnetty takaukset ja takuut

Ei ilmoitettavaa.

Myönnetty takaukset ja takuut valuutoittain

Ei ilmoitettavaa.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2011	Määräraha- tarve 2012	Määräraha- tarve 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä						
	3 124 166,79	3 836 370,00	4 090 980,00	4 307 460,00	17 529 960,00	29 764 770,00
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2011	Määräraha- tarve 2012	Määräraha- tarve 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
- Vuoden 2011 talousarvion momentin 31.10.20 Perusväylänpito päätösoosan kohta 2						
	289 571 518,40	306 803 437,82	240 524 493,17	205 043 542,45	268 046 199,92	1 020 417 673,36
- Vuoden 2011 talousarvion momentin 32.50.63 Kainuun kehittämisraha päätösoosan kohdat 1 ja 3						
	3 308 753,73	7 789 136,22	7 753 914,17	7 826 188,65	19 433 602,43	42 802 841,47
Yhteensä	296 004 438,92	318 428 944,04	252 369 387,34	217 177 191,10	305 009 762,35	1 092 985 284,83

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liikennevirastolla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 13.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Liikennevirastolla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 14.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

	31.12.2011	31.12.2010	Muutos 2011-2010
Muu pitkäaikainen velka	336 293 777,75	266 448 239,62	69 845 538,13
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	63 640 389,22	21 429 209,41	42 211 179,81
Lyhytaikaiset lainat	0,00	12 643 138,28	-12 643 138,28
Yhteensä	399 934 166,97	300 520 587,31	99 413 579,66

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maturiteettijakauma (velan jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan)

Velkojen juoksuaika	2011				2010			
	Kirjanpitoarvo (euroa)	%	Käypä arvo (euroa)	%	Kirjanpitoarvo (euroa)	%	Käypä arvo (euroa)	%
0 - 1 vuotta	63 640 389,22	15,91	63 357 571,04	17,57	34 072 347,69	7,44	33 747 707,42	8,62
1 - 2 vuotta	108 870 276,01	27,22	107 415 643,84	29,79	19 061 436,21	6,62	18 450 860,08	7,53
2 - 3 vuotta	14 325 889,88	3,58	13 609 227,68	3,77	19 963 301,65	6,93	19 044 791,19	7,77
3 - 4 vuotta	14 325 889,88	3,58	13 368 593,01	3,71	14 325 889,87	4,98	13 368 593,01	5,46
4 - 5 vuotta	14 325 889,88	3,58	13 131 571,33	3,64	14 325 889,87	4,98	13 132 213,17	5,36
Yli 5 vuotta	184 445 832,12	46,12	149 694 242,20	41,52	198 771 722,00	69,05	159 946 771,64	65,27
Velat yhteensä	399 934 166,97	100,00	360 576 849,10	100,00	300 520 587,31	100,00	257 690 936,50	100,00

Velan duraatio (velan markkina-arvolla painotettu kassavirtojen keskimääräinen maksuhetki)

Vuosi	Duraatio
31.12.2009	8,10
31.12.2010	8,32
31.12.2011	5,66

Vuoden 2011 velka koskee jälkirahoitushanketta V4 Järvenpää-Lahti, elinkaarihanketta E 18 Muurla-Lohja ja kehittämishankkeita Kilpilahden uusi tieyhteys, Mt 101 Kehä I ja E 18 Kehä III

Vuosien 2010 ja 2009 velka koskee jälkirahoitushanketta V4 Järvenpää-Lahti, elinkaarihanketta E 18 Muurla-Lohja ja kehittämishankkeita Kilpilahden uusi tieyhteys ja Haminan meriväylä.

Käyvän arvon laskennassa on käytetty Valtiokonttorin vuosittain ilmoittamaa laskelmissa käytettävää korkotekijää.

Käytetty duraation laskentakaava noudattaa valtion kirjanpidon käsikirjan kohdan 12.3.16 mukaista kaavaa.

Kokonaisduraatio on laskettu laskemalla velkojen erillisduraatioiden nykyarvoilla painotettu summa.

Laskentatapaa on tarkennettu edellisiin vuosiin verrattuna ja vuoden 2009 tiedot laskettu tarkennetulla tavalla.

Liikenneviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat täydentävät tiedot**1) Saimaan kanavan hoitokunta**

Saimaan kanavan hoitokunnan menojen rahoitus 0,2 milj. euroa siirtyi vuonna 2011 liikenne- ja viestintäministeriölle.

2) Työyhteenliittymä Porvoo - Koskenkylä loppuselvitys

Vuonna 2007 solmittiin Tieliikelaitos Destian ja Kesälahden Maansiirto Oy:n ja MVR-Maatek Oy:n entisen toimitusjohtajan Kari Perälän välinen sovintosopimus 27.6.2007. Sopimuksen mukaan työyhteenliittymä PoKo:lle maksettava korvaus on 135 129,50 euroa lisättyä korolla 15.11.2007 lukien (12 kk Euribor + 2 %). Tilintarkastus- ja asi-anajokuluja tulee korvata yhteensä 46 350 euroa korkoineen. Tieliikelaitos Destian osuus korvauksista on 4/7 ja Kesälahden Maansiirto Oy:n 3/7. Korvaukset on maksettava kokonaisuudessaan 30.6.2015 loppuun mennessä sovitun aikataulun mukaisesti työyhteenliittymälle, joka käyttää korvaukset PoKo:n kulujen maksamiseen. Jäljelle jäävät varat jaetaan Destian ja Kesälahden Maansiirto Oy:n kesken edellä mainittua jako-osuutta käyttäen.

PoKo:n hallituksen kokouksessa 4.2.2009 on todettu, ettei työyhteenliittymää voida vielä lopettaa. Vaikka urakka on vastaanotettu, työyhteenliittymällä on vielä kesken-eräisiä asioita. Työyhteenliittymä tullaan säilyttämään ainakin vuoteen 2015.

Vuoden 2011 aikana Perälä on jatkanut velkansa lyhentämistä pysyen kuitenkin vain osittain sovitussa maksuaikataulussa. Vuosittaisesta 33.000 euron lyhennyksestä Perälä on vuoden 2011 aikana suorittanut 28.500 euroa. Tällä hetkellä jälkeenjääneisyys sovitusta maksuaikataulusta on myös aikaisempien vuosien laiminlyönnit huomioon ottaen yhteensä 14.000 euroa.

Työyhteenliittymän päätöksellä on varoja jaettu osakkaille viimeksi huhtikuussa 2009 ja Destian osuus on sovitun mukaisesti tilitetty Tiehallinnolle sen mukaisesti, mitä vuoden 2001 organisaatiouudistuksen yhteydessä on sovittu. Vuoden 2010 vahvistetun tilinpäätöksen mukaan työyhteenliittymän pankkitilillä oli varoja 60.279,85 euroa.

3) AS Tehon konkurssi

AS Tehon hoidettavana olleet viisi tienhoitourakkaa jouduttiin päättämään ennenaikaisesti AS Tehon taloudellisten ja muiden ongelmien vuoksi syksyllä 2008. Sopimusten purku johti AS Tehon konkurssiin helmikuussa 2009. Tiehallinto on valvonut konkurssissa saataviaan yhteensä noin 2,82 miljoonaa euroa (ALV 0 %). Summa koostuu urakoiden loppuun saattamisesta aiheutuneista lisäkustannuksista.

Tiehallinto on saanut takaajapankeilta takuut täysimääräisinä. Tiehallinnon saatava on tätä kautta lyhentynyt noin 900 000 eurolla. Sisällä olleiden urakkamaksujen kuittaamisella puolestaan saatava on lyhentynyt noin 500 000 eurolla. Näin ollen Tiehallinnolla/ Liikennevirastolla on konkurssipesältä saatavaa enää noin puolet alkuperäisestä summasta eli 1,4 miljoonaa euroa.

Pesänhoitajat riitauttivat Tiehallinnon valvomista lisäkustannuksista puolet. Tiehallinto ei hyväksynyt riitautusta ja vaati saatavansa täysimääräistä vahvistamista Tallinnan käräjäoikeudessa. Juttu sovittiin pesän kanssa keväällä 2011 siten, että pesä hyväksyi Tiehallinnon valvonnan esitetyn suuruisena. Liikenneviraston oikeudenkäyntikulut soviteltiin 50.000 eurosta 13.000 euroon. Pesä on suorittanut kyseiset 13.000 euroa pesän massavelkana Liikennevirastolle 24.5.2011.

Pesä on edennyt konkurssimenettelyssä loppusuoralle. Liikennevirasto on saanut marraskuussa 2011 jako-osuutenaan 51.175,20 euroa. Liikenneviraston ja pesän välit saadaan lopullisesti päätökseen sen jälkeen, kun pesä on laatinut loppuraporttinsa, joka on odotettavissa kevään 2012 aikana.

4) Asfalttikartelli

Korkein hallinto-oikeus vahvisti vuonna 2009 tekemällään päätöksellä, että Suomessa oli toiminut vuosina 1994-2002 päälystysalan kartelli, johon kuuluivat lähes kaikki alalla toimineet yritykset. Tiehallinto/Liikennevirasto on kesäkuussa 2008 vireille laitettulla haastehakemuksellaan vaatinut kartellissa mukana olleilta yrityksiltä vahingonkorvausta yhteensä noin 23 miljoonaa euroa, joka määrä on nyttemmin tarkentunut noin 48 miljoonaan euroon. Asian käsittely Helsingin käräjäoikeudessa on edennyt suulliseen valmisteluun. Pääkäsittelyn on arvioitu alkavan syksyllä 2012.

5) E18 Lohja-Lohjanharju moottoritieurakkaa koskeva vahingonkorvausoikeudenkäynti

Tieliikelaitos/Destia Oy on hankintalain virheelliseen soveltamiseen perustuen vaatinut Tiehallinnolta/Liikennevirastolta vahingonkorvauksena 5,75 miljoonaa euroa korkoineen liittyen E18 Lohja-Lohjanharju moottoritien kilpailuttamiseen. Destia on katsonut, että oikein menetellen urakkasopimus olisi tullut tehdä heidän kanssaan. Monivaiheinen kilpailutus ajoittui vuosille 2002-2003. Urakan toteuttajaksi valittiin Skanska. Destia laittoi kanteen Helsingin käräjäoikeudessa vireille vuonna 2006. Asian käsittely eteni käräjäoikeuden ja hovioikeuden kautta korkeimpaan oikeuteen, joka on antanut päätöksensä asiassa 5.7.2011. Destian vaatimukset hylättiin kaikissa oikeusasteissa ja Destia veloitettiin korvaamaan Tiehallinnon/Liikenneviraston oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan eli noin 500.000 eurolla korkoineen. Destia on suorittanut korvaukset.

6) Merenkulkuun liittyvät vahingonkorvausvaatimukset ja -vastuut

Ms. Anna A:n vuonna 1993 tapahtuneen karilleajon seurauksena syntynyt oikeudenkäyntiprosessi päättyi vuonna 2008 siihen, että vastapuolen korvausvaateet hylättiin. Tuomion mukaan vastapuolen tulee korvata Merenkululaitoksen oikeudenkäyntikuluja noin 0,4 milj. euroa, mutta varojen saaminen on epätodennäköistä. Asia on edelleen vireillä Kreikassa.

Turvallisuusvaurioista on vireillä yksi korvausvaatimus, jossa vaaditaan Liikennevirastolle turvalaitteen vahingoista yhteensä noin 0,5 milj. euroa. Liikennevirasto on hakenut korvausta aluksen varustamolta ja Finnpilot Pilotage Oy:ltä. Liikennevirasto on luopunut kanteesta Finnpilot Pilotage Oy:ä kohtaan. On juridisesti todennäköistä, että aluksen varustamo on vastuussa vahingosta. Asia on vireillä Helsingin käräjäoikeudessa.

Norjalaisessa tuomioistuimessa käsitelty JM Fennican ja Nordican vuokratuloja koskenut komissoriita sai lainvoimaisen tuomion korkeimmassa asteessa 19.6.2006 ja Merenkululaitos on vuonna 2007 maksanut vastapuolelle viimeiset korvaukset korkoineen. Alkuperäisen rahtaus sopimuksen mukaisesti komissiopalkkioita tuli maksaa myös toiselle yritykselle, joka on vaatinut korvausta Helsingin käräjäoikeudessa. On kuitenkin juridisesti mahdollista, että yritys on menettänyt oikeutensa vaatia palkkioita. Korvaukset olisivat suuruusluokaltaan noin 0,5 milj. euroa.

Helsinki-Tallinna-tietoyhteyskaapelin omistaja on oikeusteitse vaatinut korvausta, noin 0,5 milj. euroa, sekä Merenkululaitokselta että aluksen varustamolta MS Containerships VII:n ankkuroinnin yhteydessä vaurioituneesta kaapelista. Merenkululaitos/Liikennevirasto on torjunut korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaapelin omistaja ei ole informoinut Liikennevirastoa kaapelin asettamisesta sillä seurauksella, että laivojen ankkurointipaikka on tullut sijaitsemaan kaapelin sijaintipaikan kohdalle. Asia on vireillä Helsingin käräjäoikeudessa. Sopimusneuvottelut ovat käynnissä.

7) Kerava-Lahti oikoradan lunastustoimitus / NCC Roads Oy:n haitan- ja vahingonkorvauksia koskeva muutoksenhaku Vantaan käräjäoikeudessa

Kerava-Lahti oikorataa koskevassa lunastustoimituksessa TN 2009-329437 Liikennevirasto veloitettiin korvaamaan NCC Roads Oy:lle haitan- ja vahingonkorvauksia yhteensä noin 130 000 euroa. Korvaukselle määrättiin lunastuslain mukainen indeksikorotus (kerroin 1,12) sekä lunastuslain mukainen 6 %:n korko haltuunotosta 20.9.2002 maksuhetkeen. Lisäksi Liikennevirasto määrättiin maksamaan edunvalvontakustannuksista noin 12 500 euroa.

Yllä mainittu lunastustoimikunnan määräämä korvaus on riidanalainen, sillä sekä Liikennevirasto että NCC Roads Oy ovat valittaneet lunastustoimikunnan päätöksensä. Liikennevirasto on valituksessaan vaatinut lunastustoimikunnan haitan- ja vahingonkorvauksia koskevan päätöksen kumoamista kokonaisuudessaan sekä edunvalvontakulujen alentamista 6000 euroon.

NCC Roads Oy on valituksessaan vaatinut haitan- ja vahingonkorvausten korottamista noin 2050 000 euroon. Lisäksi NCC Roads Oy vaatii lunastustoimikunnan tutkimatta jättämän suoja-alueen massojen korvausvaatimuksen käsittelyä ja korvausta suoja-alueiden massoista noin 1 200 000 euroa. NCC Roads Oy vaatii korotettaville korvauksille lunastuslain mukaista indeksikorjausta ja 6 %:n korkoa haltuunotosta 20.9.2002 lähtien.

Valitusasiaa käsitellään Vantaan käräjäoikeudessa (maaoikeus) 13.4.2012.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme Liikenneviraston vuoden 2011 tilinpäätöksen.

Helsingissä 15. maaliskuuta 2012

Juhani Tervala
Pääjohtaja
Liikennevirasto

Timo Hiltunen
Johtaja
Liikennevirasto

Marjatta Laakso
Johtaja
Liikennevirasto

